

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในน้ำแกดียง
อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิเศษญ์ จันทเสนา

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตที่
สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2551

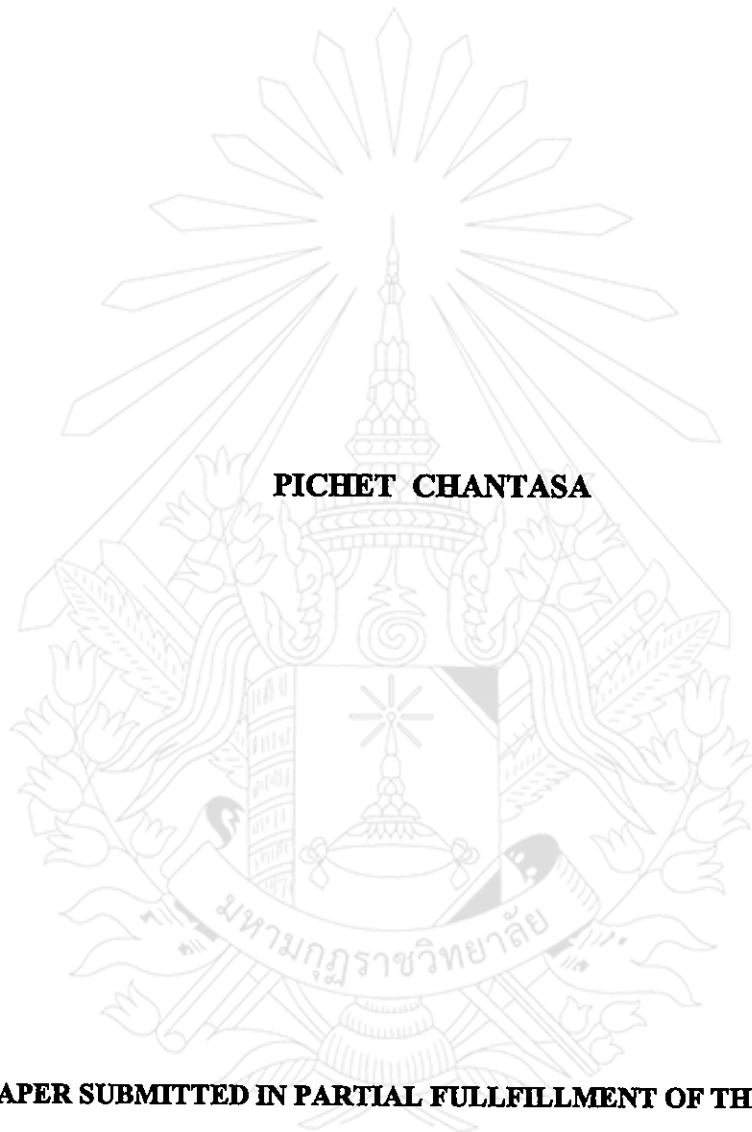
ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกตุฮ้าง
อำเภอเสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2551

B 10110

**PEOPLE'S SATISFACTION OF SERVICES OF TAMBON ADMINISTRATION
ORGANIZATION : A CASE STUDY OF TAMBON NON NAM KLIANG,
SAHASSAKHAN DISTRICT, KALASIN PROVINCE**

PICHET CHANTASA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล
โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

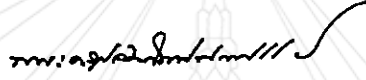
ชื่อนักศึกษา : พิเศษฐ์ จันทสา

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : พระสุทธิสารโสภณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.ไพรัช พันชมภู

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

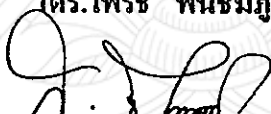

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระสุทธิสารโสภณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ไพรัช พันชมภู)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร.สนั่น สุพิชญานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thematic Title : **People's Satisfaction of Services of Tambon Administration Organization : A Case Study of Tambon Nonnamkliang, Sahassakhan District, Kalasin Province**

Student's Name : **Phichet Chantasa**

Department : **Government**

Advisor : **Phrasutthisarasophon**

Co-advisor : **Dr. Phairat Phuenchomphoo**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn

.....

Dean of Graduate School

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn

.....

Chairman

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

P. Suthissarasophon

.....

Advisor

(Phrasutthisarasophon)

P. Phuenchomphoo

.....

Member

(Dr. Phairat Phuenchomphoo)

S. Chaimusik

.....

Member

(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Sanan

.....

Member

(Dr. Sanan Supichayanont)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

หัวข้อสารนิพนธ์	:	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ชื่อนักศึกษา	:	นายพิเชษฐ จันทสา
สาขาวิชา	:	รัฐศาสตรการปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	พระสุทธิสารโสภณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	ดร. ไพรัช พันชนมภู
ปีการศึกษา	:	2550

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955 นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุดดังนี้คือด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาวัฒนธรรม ตามลำดับ

ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ และควรมีการส่งเสริมการขุดบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือน และควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับทราบทุกครั้ง ด้านการพัฒนาทางสังคม ควรมีโครงการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนในตำบล และควรมีโครงการ อบต.สัญจร เพื่อพบปะพี่น้องประชาชน ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม ควรมีโครงการอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองในโรงเรียน เช่น วงโปงลาง และควรมีโครงการอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทยในโรงเรียน

Thematic Title : **People's Satisfaction of Services of Tambon Administration Organization : A Case Study of Tambon Nonnamkliang, Sahassakhan District, Kalasin Province**

Student's Name : **Mr. Pichet Chantasa**

Department : **Government**

Advisor : **Phrasuttisarasophon**

Co-Advisor : **Dr. Phairat Phuenchomphoo**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study people's satisfaction of services of Tambon administration organization : a case study of Non Nam Kliang, Sahassakhan district, Kalasin province and to study the suggestion of development guideline for Administrative Management of Tambon Nonnamkliang Administration Organization. The data for the research had been derived from close-ended as well as open-ended questionnaires distributed to selected samples of 340 people in Tambon Non Nam Kliang administration organization, Sahassakhan district, Kalasin province. Related document and research papers had also been studied.

The results of research were found that :

The level of people's satisfaction of service of Tambon Non Nam Kliang administration organization, thereof overall was at much level and had mean : 3.73 and considering each aspect appeared that all aspects were at much level by arranging from high to low average as follows : the part of social development, the part of economic development and the part of culture development respectively.

People had suggestions and development guideline of Tambon Non Nam Kliang administration organization, Sahassakhan district, Kalasin province in each aspect as follows : the part of economic development ; should promote beef feeding, pool digging for fish feeding to all houses of people and should let people participate in decision and knowing all time. The part of social development ; should provide the educational fund project for poor students in sub-district and should have the Tambon administration organization traveling for meeting people. The part of

culture development ; should have the conservation project for the local music in school such as Wong Pong Lang and should have the conservation project for Thai folk song in school.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างมีเมตตาจากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการเขียนสารนิพนธ์ ให้กำลังใจและอุปถัมภ์ด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา กาศสินธุ์ ที่ได้ให้โอกาสศึกษาเล่าเรียน

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้รับผิดชอบสารนิพนธ์ พระสุทธิสาร โสภณ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่เมตตาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ได้ให้คำแนะนำการทำสารนิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไข จนสารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ลงด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ ดร. ไพรัช พันชมภู ที่เมตตาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ วิทยากรย์ ประธานกรรมการ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก กรรมการ ดร.สนั่น สุพิชญานนท์ กรรมการ

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่กรุณาเอื้อเฟื้อและคอยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

ขอกราบขอบพระคุณเพื่อน ๆ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย รศ.ดร.สุทัศน์ ดันสุวรรณ นายภูษิต ศรีบรรดิษฐ์ และนายอารีย์ กุศลแดง ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ที่กรุณาอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบคุณประชาชนในเขตตำบลโนนน้ำเกลี้ยงทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามจนทำให้การทำสารนิพนธ์ประสบผลสำเร็จด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยในครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้นำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนางานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

พิเชษฐ จันทสา

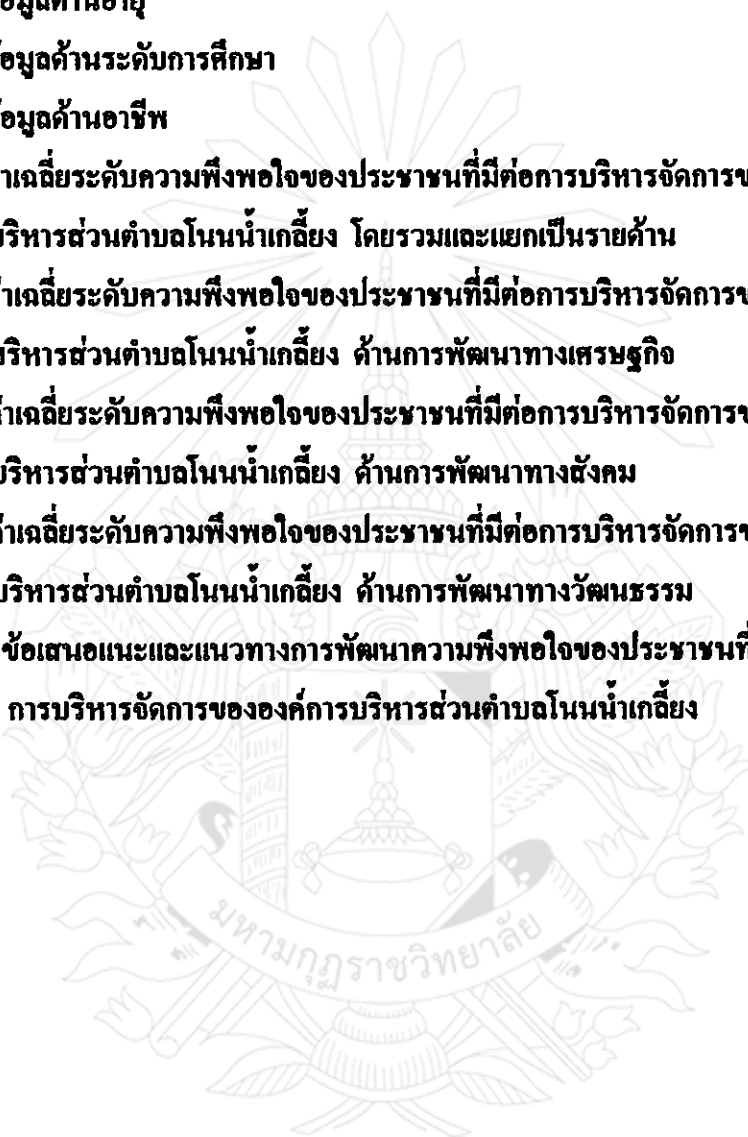
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ก
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	7
2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	13
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และวัฒนธรรม	15
2.4 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริการชุมชน	27
2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การ	29
2.6 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546	34
2.7 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย	38
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	45

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
3.3 การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	48
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการกระทำข้อมูล	49
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการวิจัย	60
5.2 อภิปรายผล	62
5.3 ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	70
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	72
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	76
ภาคผนวก ง คุณภาพเครื่องมือ	82
ประวัติผู้วิจัย	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร ตำบลโนนน้ำแก้ง	39
ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านเพศ	52
ตารางที่ 3 ข้อมูลด้านอายุ	52
ตารางที่ 4 ข้อมูลด้านระดับการศึกษา	53
ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านอาชีพ	53
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน	54
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	55
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง ด้านการพัฒนาทางสังคม	56
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม	57
ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง	58

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

หน้า

45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้บัญญัติให้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนคือ การบริหารราชการส่วนกลาง (Centralization) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค (Deconcentration) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Decentralization) ซึ่งการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากนโยบายการกระจายอำนาจ โดยรัฐบาลมอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยตรง เช่น การปกครองในสุขาภิบาล เทศบาล สภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น¹

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งพัฒนามาจากสภาตำบลเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การสาธารณสุข การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฯลฯ การปกครองท้องถิ่นโดยระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองที่มีประสิทธิภาพที่วิธีหนึ่ง เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น ทราบปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นสถานที่ฝึกหัด หรือปูพื้นฐานการเมืองการปกครอง การบริหาร และการจัดการของประชาชน เป็นหน่วยงานให้บริการสาธารณะที่แบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยให้ประชาชนบริหารงานกันเอง²

เป็นที่คาดหวังกันว่า การบริหารและการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในยุคปฏิรูปการเมืองการปกครองน่าจะดีกว่าในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุน

---

¹ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม), 2535, หน้า 1.

²สาวณี รัตนาธิคม, **ความพร้อมในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2547, 75 หน้า.

ในเรื่องการให้บริการสาธารณะประชาชนที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัวใกล้ชิด ทัวถึง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การบริการกับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีภารกิจให้บริการประชาชน 7 ภารกิจที่สำคัญคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริการจัดการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ การสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ได้จัดทำแผนพัฒนาระยะ 3 ปี และแผนพัฒนาประจำปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น ครอบคลุมหมดทุกด้าน ทุกสาขา แต่ภาระหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะดำเนินกิจกรรมใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่สำคัญคือ สภาพปัญหา ความต้องการของประชาชน นโยบายและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีมากน้อยเพียงใด และเพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองต่อการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมเนียมการรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะนอกจากเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยแล้ว ยังทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทราบปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งจะสามารถนำมาปรับแผนพัฒนาตำบล เพื่อพัฒนาการบริการประชาชนให้ดีขึ้น (Better Service) และเป็นการให้ความสำคัญต่อประชาชนในฐานะผู้มีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็นในการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อีกทางหนึ่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
2. ด้านการพัฒนาทางสังคม
3. ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 2,998 คน จาก 8 หมู่บ้าน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 340 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 หมู่บ้าน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น

ความพึงพอใจในการบริหารจัดการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาบริหารจัดการ ความพึงพอใจเกิดจากการที่ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ ในที่นี้หมายถึงตัวแปรที่ศึกษา 3 ด้าน คือ

ด้านพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง เฉพาะความพึงพอใจของประชาชนในเขตตำบลโนนน้ำเกลือ ในการให้บริการด้านเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลือ เช่น โครงการอุดหนุนกลุ่มอาชีพตำบลโนนน้ำเกลือ โครงการจัดหาปัจจัยการผลิต เป็นต้น

ด้านการพัฒนาทางสังคม หมายถึง เฉพาะความพึงพอใจของประชาชนในเขตตำบลโนนน้ำเกลือ ในการให้บริการด้านสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลือ เช่น โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์และติดเชื้อ HIV เป็นต้น

ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม หมายถึง เฉพาะความพึงพอใจของประชาชนในเขตตำบลโนนน้ำเกลือ ในการให้บริการด้านวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลือ เช่น โครงการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีคุณภาพดีขึ้น เป็นการสร้างความเจริญซึ่งเป็นผลผลิต โดยใช้ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ที่จะก่อให้เกิดผลผลิต โดยการวางแผน และกำหนดทิศทางที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือความเจริญนั้น

การบริการชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่จะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ ให้คำแนะนำการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน เป็นต้น

การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์เอาทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการ มาดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการบริหาร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารจะเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบาย การประสานงานต่าง ๆ ส่วนการจัดการเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของระดับสูง

องค์การ หมายถึง รูปแบบของการทำงานของมนุษย์ที่มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกันตลอดเวลา ตลอดจนต้องมีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงานและการติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอ

การจัดองค์การ หมายถึง การจัดระเบียบและระบบงานของคน และทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การ รวมทั้งการจัดวางความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

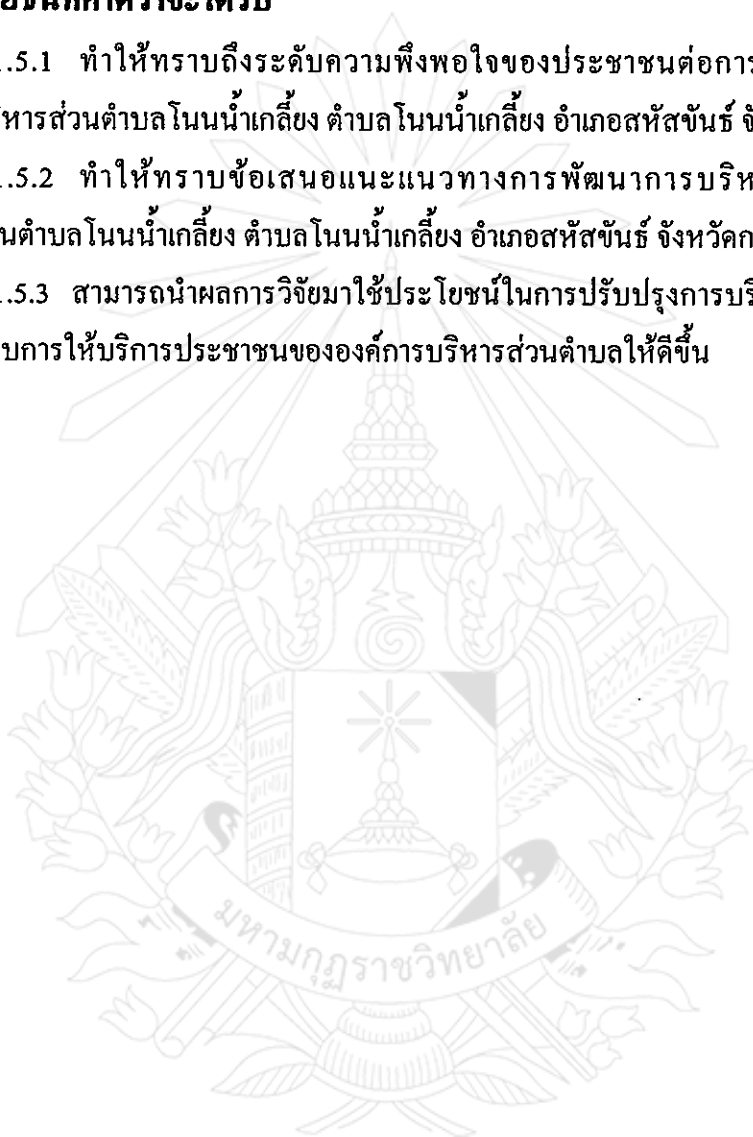
องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง ตำบล โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง ตำบล โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.2 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง ตำบล โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.3 สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารจัดการ และ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิดและทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการวิจัย โดยกำหนดประเด็นของการวิจัยไว้ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
- 2.3 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- 2.4 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริการชุมชน
- 2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การ
- 2.6 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546
- 2.7 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1.1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทัศนคติ โดยถือเป็นขั้นพื้นฐานของทัศนคติอันเกิดความพอใจที่¹

ความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ทั่ว ๆ ไปที่เป็นผลมาจากทำที่ ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ²

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมด หรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น³

ความพึงพอใจในการบริหารจัดการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาบริหารจัดการ ความพึงพอใจเกิดจากการที่ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ⁴

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดีของบุคคล ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ และจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม โดยการพอใจสิ่งใดแล้วอยากเข้าร่วมทั้งกายและจิตใจ และสำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง หมายถึงเฉพาะความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม และด้านอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี

¹ นิชดา ชูณหวงศ์ และนินนาท โอฬารวรรุฒิ, **การบริหารงานบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519), หน้า 78.

² แน่งน้อย พงษ์สามาร, **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519), หน้า 46.

³ สุเทพ เฉลิมแสน, “ความพึงพอใจของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการให้บริการสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2540, หน้า 18.

⁴ พิน คงพล, “ความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา), 2529, หน้า 25.

2.1.2. สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

สิ่งจูงใจ หมายถึง องค์กรประกอบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุหรือสภาวะใด ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยโน้มน้าวจิตใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เครื่องล่อใจนั่นเอง

สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้น เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานดังนี้

1) **สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ** (Material Inducement) สิ่งเหล่านี้ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ หรือสภาพทางการที่มีให้ผู้ปฏิบัติ และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่วัตถุ (Personal Non – material Opportunities) เช่น อำนาจ เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่น

2) **สภาพทางกายภาพที่พึงปรารถนา** (Desirable Physical Condition) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน ความพร้อมของเครื่องมือ

3) **ผลประโยชน์ทางอุดมคติ** (Ideal Benefactions) หมายถึง การสนองความต้องการในด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การได้แสดงความภักดีต่อองค์กรของตน

4) **ความดึงดูดใจทางสังคม** (Association) หมายถึง การมีความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกัน ความมั่นคงของสังคม จะเป็นหลักประกันในการทำงาน

5) **การปรับทัศนคติและสภาพของงานให้เหมาะสมกับบุคคล** (Adaptation of Condition to Habitual Method and Attitudes) คือการปรับปรุงตำแหน่งความเหมาะสมให้สอดคล้องกันระหว่างงานกับคน

6) **โอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำงาน** (Opportunity of Enlarged Participation) คือเปิดโอกาสให้บุคคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้รู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีความสำคัญในหน่วยงาน จะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

ความต้องการและแรงจูงใจ เป็นตัวกำหนดหรือควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ของการทำงาน เมื่อความต้องการผลักดันให้บังคับเกิดแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้ โดยผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้ให้การตอบสนองความต้องการของบุคคล จำเป็นต้องมี

---

¹ วัลภา ชายหาด, “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ ด้านรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2533, หน้า 43.

การเลือกให้ผลประโยชน์ในสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานมุ่งหวังหรืออยากได้ หากผู้บริการสามารถให้ได้ อย่างถูกต้องตรงตามแรงจูงใจอยากได้ พฤติกรรมของบุคคลในองค์กรก็จะแสดงออกในทางบวก⁶ แต่อย่างไรก็ตามการจูงใจมิใช่สิ่งจะกระทำได้ง่าย ๆ จะต้องใช้วิธีการหลายอย่าง และต้องมีการวิเคราะห์ส่วนความต้องการในเบื้องต้นแรก ขึ้นต่อมาจัดให้มีความมั่นคงในหน้าที่การทำงาน (Job – Continuity) เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานในระยะยาว การให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงาน ให้เขารู้สึกว่าเป็นส่วนประกอบและปัจจัยต่าง ๆ ที่จะหาช่องทาง วิธีการจูงใจให้บังคับเกิดผล เช่น การสนองความต้องการทางด้านร่างกายโดยการจ่ายตอบแทนในรูปแบบตัวเงิน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถจ่ายใช้สอยเพื่อหนึ่งขององค์กรและได้รับความอบอุ่นจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา การพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นในระยะเวลาพอควร ให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีความรู้สึกมีส่วนร่วมในการบริหาร หรือแสดงว่าผู้บริหารยอมรับในความสามารถบุคคลในองค์กรก็จะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2.1.3. การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่งลักษณะใด เทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางได้แก่ การสร้างประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการวัด โดยวัดทัศนคติในประเด็นต่าง ๆ ครอบคลุมประเด็น ก็นำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ยเป็นค่าทัศนคติ ในทำนองเดียวกันกับวิธีการของ Likert นั้น สามารถวัดทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่อง และให้ค่าความเที่ยงตรงสูง ได้แบบกว้าง ๆ (Globally) หรือแ่งมิติ และโดยตรงและทางอ้อม การวัดแบบกว้าง ๆ กล่าวถึงความพึงพอใจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับองค์กร⁷

ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจงาน ไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อจะได้เข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านงาน ด้านการจัดการที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงาน
2. เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับการปฏิบัติงานว่าอะไรเป็นสาเหตุให้คนทำงานได้ดี

⁶ ฉกาจ สุธรรมจรยา, “ความพึงพอใจในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2538), หน้า 15.

⁷ บุญเรียง ขจรศิลป์, “การสร้างแบบวัดเจตคติ,” วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ 10 ฉบับที่ 5, (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2538) : 137.

3. เพื่อให้ได้เข้าใจถึงหน่วยงานลักษณะที่คนพึงพอใจและไม่พอใจ รวมทั้งเกี่ยวกับการจัดการและการบริการหน่วยงานนั้น

4. เพื่อให้ได้เข้าใจถึงผลการไม่พึงพอใจ เช่น การขาดงาน ลางาน และการออกจากงาน รวมทั้งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาต่อ การจัดสวัสดิการ บริการต่าง ๆ ว่าจะสามารถสร้างสามารถสร้างความพึงพอใจกับการทำงานได้อย่างไร ลักษณะการศึกษาความพึงพอใจงาน แบ่งตามความหมายเป็น 2 ด้าน คือ

ความพึงพอใจงานทั่วไป เป็นการศึกษาดูถึงความรู้สึกชอบของบุคคลที่มีต่อบทบาทของงาน เป็นการวัดโดยส่วนร่วมถึงระดับที่บุคคลมีความพึงพอใจและมีความสุขกับงาน

ความพึงพอใจงานเฉพาะด้าน เป็นการศึกษาดูถึงความรู้สึกชอบและความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่องานเฉพาะด้าน เช่น รายได้ ความมั่นคง มิตรสัมพันธ์ ผู้บังคับบัญชาและความก้าวหน้า เป็นต้น^๑

2.1.4. ความหมายของความพึงพอใจในการบริหารจัดการ

เป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินการบริหารจัดการ ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การสร้าง ความพึงพอใจให้ลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดี และประทับใจในการบริหารจัดการและบริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้บริหารจัดการ จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะทำ นำมาซึ่งความไปเปรียบเทียบกับในเชิงการแข่งขันทางการตลาด เพื่อความก้าวหน้าและเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง และส่งผลให้สังคมส่วนร่วมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจความสำคัญต่อผู้บริหารจัดการและผู้รับบริการ ดังนี้

ความสำคัญต่อผู้บริหาร องค์การบริหารจัดการ จำเป็นต้องคำนึงถึงความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ ดังนี้

1) ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริหาร ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน จำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการเสนอบริการที่ลูกค้าชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของบริการที่ลูกค้าต้องการ และวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริหาร ในอันที่จะตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการ และความสามารถสนองตอบบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

^๑ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล, อ่างแล้ว, หน้า 69.

2) ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของลูกค้า ก็ย่อมส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการและการบริการนั้น และมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำ ๆ อีกต่อไป คุณภาพของการบริหารที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการให้บริการที่ปรากฏให้เห็น (ได้แก่สถานที่อุปกรณ์เครื่องใช้ และบุคลิกลักษณะของพนักงาน) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการ ความเต็มใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นเข้าใจต่อผู้อื่น

3) ความพึงพอใจของผู้บริหารจัดการ เป็นตัวชี้คุณภาพและความสำเร็จของงานบริการ ให้ความสำคัญกับความต้องการ และความคาดหวังของผู้บริหารจัดการ เป็นเรื่องที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การแสดงความพึงพอใจในงานให้กับผู้บริหาร ย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย การตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของการบริหารและการบริการ ที่จะสร้างความพึงพอใจกับลูกค้า และส่งผลให้กิจการประสบความสำเร็จในที่สุด

4) ความสำคัญต่อผู้รับบริการ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์การบริหารตระหนักถึงความสำคัญของลูกค้า ก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้า สำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจบริการ ผู้รับบริการย่อมได้รับการบริการที่ดีมีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ได้ การดำเนินชีวิตที่ดีต้องพึ่งพาการบริการในหลาย ๆ สถานการณ์ ทุกวันนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย เพราะการบริการในหลายด้าน ช่วยอำนวยความสะดวกและแบ่งการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

2. ความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน ช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบริหาร และอาชีพในด้านงานบริหารจัดการ งานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของเรา เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิตและการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงาน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในแต่ละองค์การ ในอาชีพบริการก็เช่นเดียวกัน เมื่อองค์การบริหารให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการและความก้าวหน้าใน ชีวิตการทำงาน พนักงานก็ย่อมทุ่มเทความพยายาม การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงาน

สรุปได้ว่าความพึงพอใจในการบริหารจัดการ เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารต่อการบริหารจัดการ และความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งนับว่าความพึงพอใจทั้ง

สองลักษณะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการ และดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ จะไม่อยู่หนึ่ง จะมีความต้องการอยู่ตลอดเวลา หากยังไม่ได้รับการตอบสนอง

5) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

วัลภา ชายหาด ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความพึงพอใจของผู้บริโภค หมายถึงภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการ” ซึ่ง ได้อธิบายเพิ่มเติม “ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวก ที่เกิดจากประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง หรือดีกว่าความคาดหวังของลูกค้า” ในทางตรงกันข้าม “ความไม่พึงพอใจ หมายถึงภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์การได้รับบริการที่ต่ำกว่าที่ความคาดหวังของลูกค้า”

6) ความพึงพอใจในงานของผู้ให้บริการ

วัลภา ชายหาด ให้ความหมายว่า “ความพึงพอใจในงาน หมายถึงภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวก ที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์และผลตอบแทน (ได้แก่ ลักษณะงาน อัตราค่าจ้าง โอกาสก้าวหน้า และผลประโยชน์) ที่ได้รับจากงานในระดับที่เป็นไปตามความคาดหวังที่บุคคลตั้งใจ ในทางตรงกันข้าม “ความไม่พึงพอใจในงาน หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบ ที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์และผลตอบแทนที่ได้รับจากงานในระดับที่ต่ำกว่าสิ่งที่หวังไว้ว่าจะได้รับ” ความพึงพอใจทั้งสองลักษณะข้างต้น มีความเกี่ยวพันความพึงพอใจในการบริการในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในสถานการณ์ การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ หากองค์การบริหารสามารถสร้างความพึงพอใจการบริการ โดยทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ มีความรู้สึกในทางบวก อันเป็นผลมาจากการประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริง ในระดับที่สอดคล้องหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวังไว้ในสถานการณ์บริการที่เกิดขึ้น ขอมก่อนให้เกิดผลดีต่อกิจการบริการนั้น”

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการบริหารจัดการ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคล อันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้สิ่งที่ได้รับจากการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการ ในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการ

---

⁹วัลภา ชายหาด, ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะด้านรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว, หน้า 37.

บริหารจัดการนั้น ซึ่งเกี่ยวกับความพึงพอใจของการบริหารจัดการ ผู้รับบริการ และความพึงพอใจของผู้ให้บริการ

2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.2.1 ความหมายของการพัฒนา

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

เจดีย์ว บุรีภักดี และคณะ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา (Development) หมายถึงการสร้างความสำเร็จซึ่งเป็นผลผลิต(Output) โดยใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการที่จะก่อให้เกิดผลผลิตนั้น¹⁰

สนทนา พลศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม¹¹

สัณญา สัณญาวิวัฒน์ ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือการพัฒนามิได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร เข้าเร็วอย่างไร ใครเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา เป็นต้น¹²

จากความหมายของการพัฒนา สรุปได้ว่า การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีคุณภาพดีขึ้น เป็นการสร้างความเจริญซึ่งเป็นผลผลิต โดยใช้ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ที่จะก่อให้เกิดผลผลิต โดยการวางแผน และกำหนดทิศทางที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือความเจริญนั้น

¹⁰เจดีย์ว บุรีภักดีและคณะ, **ทฤษฎีการวิจัยชุมชน**, (นนทบุรี : อาร์ พรินต์แมสโปรดักส์, 2545), หน้า 39.

¹¹สนทนา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์), 2545, หน้า 2.

¹²สัณญา สัณญาวิวัฒน์, **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนารัฐ**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 3.

2.2.2 ลักษณะของการพัฒนา

ลักษณะของการพัฒนามีหลายประการที่สำคัญ ดังนี้

(1) เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น หรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรือเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ

(2) มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับ ขั้นตอน และอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

(3) มีลักษณะเป็นพลวัตร คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จะเป็นรวดเร็ว หรือช้าๆ ปริมาณมาก หรือน้อยก็ได้

(4) เป็นแผนและโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใคร ด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบเป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

(5) เป็นวิธีการการพัฒนาเป็นมรรควิธี หรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

(6) เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิด หรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผน และโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลที่ต้องการ

(7) เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผน โครงการ และคิดค้นวิธีการพัฒนาตนเอง และสิ่งต่างๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใดก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้ว จะไม่ใช่การพัฒนา

(8) ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสม หรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง¹³

สรุป ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการพัฒนา ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณ มีลักษณะเป็นกระบวนการ มีลักษณะเป็นพลวัตร เป็นแผนและโครงการ เป็นวิธีการการพัฒนาเป็นมรรควิธี เป็นปฏิบัติการ

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-7.

เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ และผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ มีหลายทฤษฎีหลายสำนักด้วยกันในที่นี้ผู้วิจัย จะขอกล่าวถึงเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้ทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้น

1. ทฤษฎีใหม่ (New Theory)

การพัฒนาเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแนวทางง่าย ๆ คือ ทรงเริ่มจากสิ่งเล็กไปสู่อะไรที่ใหญ่ ทรงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจจากเบื้องต้นก่อน ทรงรับสั่งว่าการพัฒนาชนบทนั้นมีความสำคัญที่สุด ถ้าชนบทอยู่ได้ประเทศก็อยู่ได้ เพราะจุดเริ่มต้นของสังคมนั้นอยู่ที่ชนบท หมายถึงการทำให้ชาวชนบทหรือชุมชนมีความเข้มแข็ง

หลักการและแนวคิดทั่วไป

การเกษตรทฤษฎีใหม่ เน้นที่การพอมีพอกิน โดยเลี้ยงตัวเองได้พร้อมกับยึดหลักความสามัคคี การพอมีพอกิน หมายถึงการพึ่งตนเองใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ต้องมีจิตสำนึกที่ดี และสร้างสรรค์ให้ตนเองและส่วนรวม ด้านสังคม ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ต้องมีการใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด ประหยัด และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการหาทางเพิ่มมูลค่า ด้านเทคโนโลยีต้องรู้จักใช้เทคโนโลยี โดยใช้ประกอบกับภูมิปัญญาชาวบ้าน การเกษตรทฤษฎีใหม่มีหลักสำคัญในท้องถิ่น เกษตรกรต้องผลิตข้าวบริโภคพอเพียงประจำปี ใครชอบบริโภคข้าวใดก็ปลูกข้าวอย่างนั้น หากมีพอที่ขาย เน้นให้เกษตรกรมีสิ่งแวดล้อมที่ดี สุขภาพอนามัยดี มีรายได้พอซื้อเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตเพียงพอ เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ควรมีความพึงพอใจและความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน เกิดความสามัคคีในชุมชน

หลักการและแนวทางสำคัญ

1. เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำนองเดียวกับการ “ลงแขก” แบบดั้งเดิมเพื่อลดค่าใช้จ่าย
2. เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกคนจะต้องการบริโภค ดังนั้นจึงประมาณว่าครอบครัวหนึ่งทำนาประมาณ 5 ไร่ จะทำให้มีข้าวพอกินตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง เพื่อยึดหลักพึ่งตนเองได้อย่างอิสระภาพ

3. ต้องมีน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง หรือระยะฝนทิ้งช่วงได้อย่างพอเพียง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ขุดสระน้ำ โดยมีหลักว่าต้องมีน้ำเพียงพอที่จะทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี

4. การจัดแบ่งแปลงที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้ถือครองที่ดินใช้อัตราส่วน 30:30:30:10 หมายถึง 30 % แรก ขุดสระน้ำ, 30 % ที่สอง ทำนา, 30 % ที่สาม ปลูกพืชไร่, 10 % สุดท้าย เป็นที่อยู่อาศัย

2. เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด รวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

กรอบแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการประเมินผลการพัฒนาในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการพัฒนาที่ขาดสมดุลไม่ยั่งยืนและเปราะบางต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกจนเกิดเป็นวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อปี 2540 นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ปัญหาทางสังคม ตลอดจนปัญหาความเสื่อมโทรม

ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้ตระหนักในปัญหาจากการพัฒนาดังกล่าว จึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเทศในทิศทางใหม่ ที่มุ่งส่งเสริมความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างบูรณาการ เน้นความยั่งยืนของการพัฒนาเพื่อให้คนรุ่นหลังมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ด้อยหรือดีกว่าคนรุ่นปัจจุบัน และให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน และสังคม¹⁴

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับต่อไป”

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517

2.3.2 ทฤษฎีการพัฒนาทางสังคม

แนวคิดการพัฒนาทางสังคม

1) การพัฒนา (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง (Change) ไปในทิศทางที่กำหนด (Direction) หรือการเปลี่ยนแปลงตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Planned Change) ซึ่งการพัฒนาในที่นี้ หมายถึง การพัฒนาสังคม ส่วนการพัฒนาสังคม คือ การพัฒนาองค์การสังคม

2) การมองการพัฒนาสังคม เป็นเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) ในแง่วิชาการพัฒนา ผลจากการกระทำระหว่างกัน (Social Interaction) หรือการกระทำของคนหลายคนตามกฎระเบียบของสังคมและการกระทำอยู่เป็นเวลานานอย่างสม่ำเสมอ (Regularity) แล้วจึงกลายเป็นความสัมพันธ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคมจะสามารถมองเป็นโครงสร้างสังคม (Social Structure) ซึ่งหมายความว่าทุกความสัมพันธ์ทางสังคมจะมีสิ่งที่เรียกว่า โครงสร้างสังคมอยู่ด้วย ถ้ามองความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นโครงสร้างสังคมสามารถแยก

¹⁴ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 30-32.

องค์ประกอบของโครงสร้างสังคมออกเป็น 2 ส่วน คือ องค์การทางสังคมหรือองค์การสังคม (Social Organization) และสถาบันทางสังคมหรือสถาบันสังคม (Social Institution)

3) การพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การพัฒนาองค์การสังคม รวมทั้งองค์ประกอบขององค์การสังคมเพื่อองค์การทางสังคมของแต่ละสังคมมี 5 ประเภท แต่ละประเภทมีองค์ประกอบ 4 ประการ การพัฒนาสังคมจึงต้องพัฒนา 20 ด้าน 2 สังคม การพัฒนาที่ครบถ้วนแต่ละองค์การสังคมจะต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน เช่น การพัฒนากลุ่มสังคมจะต้องพัฒนาองค์ประกอบของกลุ่มสังคมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านตัวคนและกลุ่มคน ด้านหน้าที่ ด้านกฎระเบียบสังคม และด้านวัตถุ การพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมจะพัฒนาคนและกลุ่มคนหรือที่เรียกว่าองค์การ เช่น ชุมชน การพัฒนากลุ่มคนหรือชุมชน จะทำให้กลุ่มคนช่วยกันพัฒนารักษาการพัฒนา ไม่ให้ถดถอยลงไป แต่อาจพัฒนาต่อเนื่องไปได้

4) มุมมองการพัฒนาในด้านทฤษฎีสังคมวิทยา หมายความว่า ทฤษฎีสังคมวิทยา เกิดการพัฒนา หรือการพัฒนาสังคมอย่างไรโดยคำตอบกว้าง ๆ คือ ทฤษฎีสังคมจะยึดความสัมพันธ์ระหว่างเหตุปัจจัยกับผลของเหตุ ก็คือการพัฒนาหรือความเจริญของสังคมตามความเชื่อของนักสังคมศาสตร์ รวมทั้งสังคมวิทยาว่าเหตุที่จะทำให้เกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดมีหลายเหตุ นอกจากนั้นแต่ละทฤษฎีจะมีปัจจัยเหตุต่าง ๆ ออกไปโดยมีทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม ทฤษฎีการพัฒนาสังคมของ **ดร.เอน ฮมิงเจอร์** ตัวแผนการพัฒนาอย่างผสมผสานตัวแผนการพัฒนาชุมชนสมบูรณ์แบบ

5) มุมมองการพัฒนาสังคมเชิงสังคมวิทยาด้านระเบียบวิธีวิจัย หมายความว่าสังคมวิทยาได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมอย่างไร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยอะไร และผลของการวิจัยเป็นอย่างไร

กล่าวสรุปว่า การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงที่วางแผนหรือกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า (Planned or directed change) จึงต้องขยายความคำว่า เปลี่ยนแปลง (Change) จึงต้องขยายความคำว่า เปลี่ยนแปลง (Change) อีกทอดหนึ่ง กล่าวโดยสังเขป คำว่า เปลี่ยนแปลง หมายถึง ความแตกต่างของของอย่างหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบของสิ่งนั้นในเวลาที่แตกต่างกัน แปลความว่า เมื่อเอาของอย่างเดียวกันเปรียบเทียบกัน ณ เวลาหนึ่ง (T1) กับอีกเวลาหนึ่ง (T2) ของสิ่งนั้นมีความแตกต่างกัน เช่น ในปี 2548 ชุมชนบางแผนมีถนนลาดยางยาว 2 กม. แต่ปี 2549 ชุมชนนี้มีถนนลาดยางยาว 4 กม. นี้ถือว่า ระยะทางลาดยางของชุมชนนี้มีการเปลี่ยนแปลง เพราะเอาถนนเดียวกัน เปรียบเทียบกันในเวลาสองเวลา ถนนนี้มีความยาวแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงตามแผน คือ การเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปยังอีกสภาพหนึ่งตามที่วางแผนไว้เช่นนี้ เรียกว่า การพัฒนา

สังคม (Social) ซึ่งย่อมาจากทางสังคมในภาษาอังกฤษ คำว่า ทางสังคม ในทางวิชาการ หมายถึง การเป็นเรื่องของ คน โดยคน เพื่อคน (of man, by man and for man) แต่การพัฒนาสังคม ไม่ได้หมายถึงการพัฒนาคนเป็นคนๆ เท่านั้น แต่หมายถึง การพัฒนากลุ่มคนด้วย กลุ่มคนในที่นี้ทางวิชาการเรียกว่า องค์กรสังคม (Social Organization) ซึ่งมีอยู่หลายประเภท จะได้ขยายความในตอนต่อไป สำหรับในที่นี้พอสรุปได้ว่า การพัฒนาสังคม คือ การพัฒนาองค์กรสังคม นี่ก็เป็นการพ้องเหมาะับเนื้อหาส่วนเน้นของสังคมวิทยา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรสังคมมีองค์ประกอบไม่ใช่แค่คนจำนวนหนึ่งเท่านั้น หากยังมีองค์ประกอบเรื่องกฎระเบียบของสังคม และองค์วัตถุประสงค์ด้วยการพัฒนาสังคมจึงรวมถึงการพัฒนากฎระเบียบสังคม ซึ่งเป็นเรื่องของมานุษยวิทยา ในส่วนนี้จึงจะเว้นไว้ก่อน จะกล่าวถึงแต่เรื่องการพัฒนาคนและกลุ่มคนก่อน

สรุปในตอนนี้ได้ว่า การพัฒนาสังคม คือ การพัฒนาองค์กรสังคม

โครงสร้างสังคมของสังคมที่มีขนาดใหญ่พอควร เช่น สังคมไทย องค์กรสังคมจะมีจำนวน 5 ประเภทใหญ่ นั่นคือ

1. **กลุ่มสังคม (Social Group)** หมายถึงองค์กรสังคมขนาดเล็ก มีสมาชิกตั้งแต่ 2 คน ไปจน สมาชิกมีความรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยกัน นอกจากจะรู้จักกันเองเป็นอย่างดีแล้ว ยังรู้จักไปถึงครอบครัวและเครือญาติด้วย ภาษาวិชาการ เรียกว่า รู้จักกัน คบหากันทั้งตัว (Total Self) ไม่ใช่คบกันเฉพาะบางด้านบางเรื่อง
2. **ครอบครัว (Family)** ก็คือ กลุ่มสังคม แต่เป็นกลุ่มสังคมชนิดที่สมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกันส่วนหนึ่ง และมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตอีกอย่าง
3. **ชุมชน (Community)** คือ กลุ่มสังคม หรือองค์กรสังคมชนิดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ชุมชนมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มสังคมและครอบครัว โดยที่กลุ่มสังคม ครอบครัว และองค์กรสังคมอื่น คือ ชนชั้น และสหกร อย่างน้อยก็บางส่วน จะอยู่ในชุมชนนี้ด้วย นอกจากนั้นชุมชนยังเป็นที่ตั้งของ โรงเรียน ไปรษณีย์ ตลาด สถานที่ราชการ เช่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านที่ทำการกำนัน องค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด วัด โรงพยาบาล หรือ สถานีอนามัย หรือสถานผลิตสินค้าต่างๆ แต่ละชุมชนจึงเป็นอาณาเขตที่คนในชุมชนสามารถสนองความต้องการเบื้องต้นได้
4. **สหกร (Association)** สหกร หมายถึง องค์กรสังคมชนิดที่ได้รับการจัดตั้งอย่างจงใจเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ตัวอย่างขององค์กรเหล่านี้ ได้แก่ สมาคม สโมสร คณะกรรมการ หมู่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กระทรวง กองทัพ บริษัท โรงงาน ห้างสมุด องค์กรเหล่านี้ต่างจากองค์กรสามประเภทแรก ตรงที่ สหกรมีเจ้าหน้าที่ทำงานประจำ มีเวลาทำงานตายตัว มีทรัพย์สินเป็นของตัวเอง และมีหน้าที่เฉพาะทาง

5. **ชนชั้น (Social class)** คือ การจัดชนชั้น (Stratification) ทางสังคมชนิดที่แบ่งคนออกเป็นกลุ่มหรือเป็นชั้นตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Social economic status) กลุ่มที่มีสถานภาพสูง เช่น มีเงินมาก มีเกียรติยศสูง เป็นคนชั้นสูง กลุ่มที่มีสถานภาพปานกลาง เป็นชนชั้นกลาง และกลุ่มที่มีสถานภาพต่ำเป็นชนชั้นล่าง การแบ่งคนออกเป็นชนชั้น เป็นการแบ่งตามระบบของสังคมสมัยใหม่ ก่อนหน้านี้มีระบบวรรณะ (Caste system) แบ่งคนออกเป็นวรรณะเวลาต่อมาเป็นระบบฐานันดร (Estate) แบ่งคนเป็นฐานันดรแล้วจึงระบบชนชั้น (Social class system) ดังกล่าว

ลักษณะของครอบครัวมั่นคง/ชุมชนเข้มแข็ง

ความจริงครอบครัวหรือชุมชนในที่นี้เป็นเพียงตัวแทนขององค์การสังคมทั้ง 5 ประเภทที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น และอาจรวมทั้งตัวสังคมมนุษย์ในฐานะองค์การสังคมใหญ่ที่สุดด้วย ครอบครัวมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) เป็นองค์การที่มีสันติภาพ จะเรียกว่า มีความสามัคคีปรองดอง หรือมีความสมัครสมานกลมเกลียวกันก็ได้ เป้าหมายอยู่ที่ เป็นองค์การที่สมาชิกมีความสุข สมาชิกขององค์การเป็นบุคคลพัฒนาแล้วข้างต้น

2) เป็นองค์การที่รู้จักจัดการตนเองได้ (Self management) นั่นคือ องค์การสังคมที่พัฒนาแล้ว จะต้องรู้จักการวางแผน การจัดองค์การให้ปฏิบัติตามแผน การดำเนินการตามแผนและการประเมินผลการดำเนินการตามแผน หรือ การดำเนินชีวิต

3) เป็นองค์การเรียนรู้ (Learning Organization) องค์การที่จะมั่นคงเข้มแข็งได้ จะต้องไม่อยู่นิ่ง จะต้องขวนขวายหาความรู้หรือ ทำการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่ตกยุคหากสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

4) เป็นองค์การที่มีจิตวิญญาณ (Spirituality) นั่นคือ การมีคนอย่างน้อยกลุ่มหนึ่งในองค์การมีความภักดีรักใคร่องค์การอย่างแท้จริง เสียสละกำลังกายกำลังใจเพื่อองค์การที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า มี Community Spirit หรือมี Sense of Belonging ทำงานให้และหรือทำงานแทนองค์การ ทำให้องค์การเข้มแข็ง และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

5) เป็นองค์การที่รักษาสมดุลของธรรมชาติแวดล้อม (Balanced Eco System) นั่นคือ การทิ้งไม่ทำลายแล้วยังพยายามช่วยรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้อยู่ในสมดุล ธรรมชาติสามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ แล้วก็ส่งผลดีกลับมายังสังคมมนุษย์

สรุปว่า มุมมองสังคมวิทยา นอกจากจะพัฒนาคนแล้วยังมองต่อไปที่องค์การสังคมที่เป็นกลุ่มคน มุ่งพัฒนาองค์การเหล่านี้ให้มีลักษณะ 5 ประการดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนาคงอยู่และองค์การสามารถพัฒนาต่อเนื่องต่อไปได้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดภาวะความเป็นสมัยใหม่

ในที่นี้หมายถึง ในสังคมที่ใช้การสื่อสารสมัยใหม่ เป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่มวลปัจเจกชนในสังคมมุ่งวางไว้ย่อมมีลักษณะอันพึงปรารถนานั้นคือ ภาวะสมัยใหม่ (Modernity) ทั้งนี้เป็นทำนองที่ว่า "ความสำคัญที่ว่าสังคมของคนด้อยพัฒนาทำให้คนในสังคมนั้นมุ่งการเปลี่ยนแปลง" โดยมีเป้าหมายที่ความเจริญก้าวหน้าของสังคมดังกล่าว¹⁵

2.3.3 การพัฒนาทางวัฒนธรรม

มุมมองการพัฒนาด้านทฤษฎีของมานุษยวิทยา

1. แนวคิดเรื่องความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Culture Lag Concept)

แนวคิดนี้มีเนื้อหาสั้น ๆ ว่าในระหว่างประเภทของวัฒนธรรม 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุวัฒนธรรมทางวัตถุจะเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าวัฒนธรรมส่วนที่ไม่ใช่วัตถุ วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) คือ แบบบ้าน แบบอาหาร แบบเครื่องใช้ไม่สอย อาวุธยุทโธปกรณ์ เป็นต้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว เช่น เาแบบบ้านฝรั่งมาปลูกในสังคมไทย เาแบบอาคารที่ทำงานยุโรปมาก่อสร้างในสังคมไทย เาแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฝรั่งมาใช้ในสังคมไทย ไม่ช้าไม่นานแบบต่างๆ เหล่านั้นก็ได้รับการยอมรับจากคนไทย จึงกล่าวว่าวัฒนธรรมทางวัตถุเปลี่ยนแปลงได้เร็ว

ขณะที่วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non-Material Culture) เช่น ความรู้เรื่องต่างๆ ลัทธิต่างๆ เช่น ลัทธิการปกครองประชาธิปไตย ศาสนา เป็นต้น กว่าจะเป็นที่ยอมรับได้เข้าใจได้ ต้องใช้เวลานาน ดูตัวอย่างระบอบประชาธิปไตย เริ่มรับเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนปานนี้ก็ยังไม่เป็นแบบอย่างการปกครองที่เข้าใจและใช้กันอย่างแพร่หลายมีประสิทธิภาพ เป็นทฤษฎีหรือกรอบความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมแบบหนึ่งทางมานุษยวิทยา

2. ทฤษฎีการแพร่กระจาย (Diffusion Theory)

ทฤษฎีการแพร่กระจายเป็นทฤษฎีสำคัญทฤษฎีหนึ่งของมานุษยวิทยาวัฒนธรรม มีเนื้อหาสำคัญโดยสังเขปว่า แหล่งอารยธรรมหรือแหล่งความเจริญของโลกในตอนแรกมีแหล่งเดียว เช่น นักทฤษฎีบางคนเชื่อว่า เมืองจีน บางคนเชื่อว่า อินเดีย หรือตะวันออกกลาง เป็นแหล่งความเจริญก่อน แล้วความเจริญจากแหล่งอารยธรรมเหล่านั้นจึงแพร่กระจายต่อไปยังส่วนอื่นของโลกทฤษฎีเช่นนี้เกี่ยวข้องกับมุมมองการพัฒนาสังคมที่ว่าคนที่สังคมหรือชุมชนใดจะเจริญก้าวหน้าได้จะต้องมีการติดต่อกับสังคมหรือชุมชนที่เจริญกว่า แล้วรับเอาวัฒนธรรมนั้นมาปฏิบัติเป็นแนว

¹⁵ สัณญา สัณญาวิวัฒน์, **ทฤษฎีและกลยุทธการพัฒนาสังคม**, อ่างแล้ว, หน้า 15-18.

ชีวิตของคน ดังที่ทฤษฎีศึกษภาพการพัฒนาและแพร่กระจาย และทฤษฎีการแพร่พันธุ์กรรมนำมาใช้ ทฤษฎีภาพรวมทางวัฒนธรรมเป็นทฤษฎีมานุษยวิทยาอีกทฤษฎีหนึ่ง

3. ทฤษฎีภาพรวมทางวัฒนธรรม (Culture Configuration Theory)

ทฤษฎีชี้ให้เห็นแล้วว่าเป็นเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหัวใจของมานุษยวิทยา วัฒนธรรม ทฤษฎีนี้มีสาระสำคัญโดยสังเขปว่า วัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรมเป็นองค์รวมของแบบแผนการคิด การกระทำ และแบบทางวัตถุประเภทต่างๆ ที่เรียกว่า สถาบันของสังคมนั้น ดังได้กล่าว มาในหนังสือนี้แล้วว่า ในสังคมขนาดใหญ่พอควร วัฒนธรรมจะประกอบด้วยสิบสถาบัน คือ

(1) สถาบันครอบครัว	(6) สถาบันการคมนาคมขนส่ง
(2) สถาบันศาสนา	(7) สถาบันการเมือง
(3) สถาบันการศึกษา	(8) สถาบันเศรษฐกิจ
(4) สถาบันนันทนาการ	(9) สถาบันอนามัย
(5) สถาบันภาษา	(10) สถาบันวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี

นักมานุษยวิทยาคนหนึ่งชื่อ รัทซ์ เบนเนดิกซ์ (Ruth Benedict) ได้เขียนถึงเรื่องนี้ไว้ใน หนังสือชื่อ Pattern of Culture ซึ่งเป็นหนังสือที่รวมผลการวิจัยสนามจากการศึกษาหลายเผ่าพันธุ์

ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมเช่นนี้ ทำให้นักมานุษยวิทยาสนใจส่วนต่างๆ ของวัฒนธรรม เวลาศึกษาเรื่องการพัฒนาสังคม ดังได้แสดงตัวอย่างไว้แล้วในบทของหนังสือนี้

4. ทฤษฎีการหน้าที่นิยม (Functionalism)

ทฤษฎีมานุษยวิทยาทฤษฎีที่สี่ที่จะกล่าวถึงคือทฤษฎีการหน้าที่นิยม (Functionalism) ทฤษฎีนี้สัมพันธ์กับชื่อนักมานุษยวิทยา ชื่อ มาลินอฟสกี (Malinowski) ทฤษฎีนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทฤษฎีมานุษยวิทยาอีกทฤษฎีหนึ่ง คือ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-Functional Theory) ซึ่งมีเนื้อหาเหมือนกันหรือ ใกล้เคียงกัน เพียงแต่ทฤษฎีหลังนี้สัมพันธ์กับนักมานุษยวิทยาอีกคนชื่อ เรดคลิฟ บราวน์ (Radcliff Brown) และนักสังคมวิทยาชื่อ อีมิล เดอ ไควม์ (Emile Durkheim)

สาระสำคัญโดยสังเขปของทฤษฎีนี้ คือ วัฒนธรรมสนองความต้องการจำเป็น (Malinowski บอกว่า 3 ประการ คือ ความจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต ความต้องการทางสังคม) ซึ่งเป็นเรื่องความร่วมมือกันทำงานแก้ปัญหาส่วนรวม และความต้องการขั้นที่ 3 คือ ความต้องการทางจิตใจ เช่น ความสงบใจ ความสมัครสมานสามัคคี) ต่างๆ ของสังคม สังคมจึงต้องสร้างส่วน ต่างๆ ของสังคมขึ้นมา เช่น ระบบความรู้ ศาสนา กฎหมาย นิยายปรัมปรา เวทย์มนต์คาถา ศิลปะ โดยเฉพาะเวทย์มนต์ทำให้คนเกิดความอบอุ่นใจ ส่วนประกอบอื่นๆ ที่มีอยู่ต่างก็มีหน้าที่สนองความ ต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดเสมอ เนื่องจากสังคมมีส่วนต่างๆ เป็นองค์ประกอบหลายประการ แต่ละ

องค์ประกอบเหล่านี้ต่างต้องปฏิบัติหน้าที่ประสานสอดคล้องกัน องค์ประกอบเหล่านี้รวมกันเข้าก็
เป็นโครงสร้างสังคม ทฤษฎีนี้จึงได้ชื่อเป็นทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยมอีกชื่อหนึ่ง)

เมื่อนำทฤษฎีนี้ไปใช้ทำการศึกษาการพัฒนาสังคม นักมานุษยวิทยาก็จะต้องยึด
องค์ประกอบของวัฒนธรรมส่วนต่างๆ เป็นกรอบมองการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทำนองเดียวกัน
ทฤษฎีอื่นของมานุษยวิทยาที่กล่าวมา

5. ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Ecology Theory)

ทฤษฎีมานุษยวิทยาทฤษฎีสุดท้ายที่จะกล่าวถึงในตอนนี้ คือ ทฤษฎีนิเวศวัฒนธรรม
ซึ่งเป็นเรื่องของ การปรับตัววัฒนธรรมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์หรือนิเวศวิทยา
(Ecological Environments) เช่น แบบในการดำรงชีวิต อาทิ การจะมีอาชีพใด การจะออกแบบบ้าน
ให้รูปทรงอย่างไร อย่างสังคมไทยอยู่ในแถบที่มีฝนตกมาก หลังคาบ้านจึงต้องสูงให้น้ำฝนไหลได้
ง่าย บ้านไทยต้องมีหน้าต่างมาก มีส่วนระบายลมอื่นๆ ด้วย เพื่อระบายความร้อน การแต่งกายก็ต้อง
ใช้เสื้อผ้าบาง ไมุ้่งห่มหลายชั้นเพราะอากาศร้อน แม้เรื่องอาหารก็จะต้องไม่ให้เผ็ดมาก หรือให้เผ็ด
บ้างเพื่อขับเหงื่อระบายความร้อนดังนี้ เป็นต้น วัฒนธรรมจึงขึ้นอยู่กับสภาพนิเวศหรือสภาพ
ภูมิศาสตร์ หากเทียบกับทฤษฎีสังคมวิทยาก็จะเห็น Human หรือ Social Ecology ที่กล่าวถึงการ
ปรับตัวของมนุษย์ตามสภาพภูมิศาสตร์ เช่น การตั้งบ้านเรือนใกล้แม่น้ำลำคลอง เพื่อใช้น้ำกินใช้
และสัญจรไปมา การตั้งบ้านเรือนในไถนาหรือใกล้เคียงเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็น
ต้น ทฤษฎีนิเวศวิทยาทั้งของสังคมวิทยา (เน้นเรื่องคน) และมานุษยวิทยา (เน้นวัฒนธรรม) จึงมี
ความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

เมื่อนักมานุษยวิทยานำทฤษฎีนิเวศวิทยาไปเป็นกรอบศึกษาการพัฒนาสังคม นัก
มานุษยวิทยาก็จะพุ่งมองไปที่การปรับตัวของวัฒนธรรมตามระบบนิเวศของชุมชนหรือสังคมนั้น
กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีมานุษยวิทยาทุกทฤษฎีจะเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมแง่ใดแง่หนึ่ง เมื่อนำทฤษฎี
เหล่านั้นมาใช้ประกอบการศึกษาการพัฒนาสังคม ก็จะต้องมองไปที่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัว
วัฒนธรรมนั่นเอง

กระแสโลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลง

สภาพของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคของกระแสโลกาภิวัตน์ อันเกิดจากการ
พัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ประกอบกับความก้าวหน้าทางการสื่อสารโทรคมนาคมและ
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้รวดเร็ว ฉับไว
แพร่กระจายถึงประชาชนทั่วโลกพร้อมกันอย่างกว้างขวาง ทำให้โลกกลายเป็นหนึ่งเดียวซึ่ง
กระบวนการนี้เริ่มมาหลายศตวรรษแล้วแต่เพิ่งจะมาปรากฏจริงจังในยุคสมัยนี้ เนื่องจากโลกเริ่มมี
ความเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน ทั้งทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจโลก โลกในอนาคตจะ

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ย่อมได้รับผลกระทบ ทั้งทางด้านธุรกิจ การศึกษา โครงสร้างสังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่างๆ ทางเศรษฐกิจซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพและความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดแรงผลักดันค่านิยมสากล เช่น ค่านิยมประชาธิปไตย ค่านิยมสิทธิมนุษยชน ค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แต่ในขณะที่เดียวกันกระแสโลกาภิวัตน์จะก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงเกิดการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ เกิดปัญหาค่าจ้างขั้นต่ำ เกิดกระแสวัตถุนิยม ปัญหาความไร้ฉันทามติทางวัฒนธรรม ซึ่งทำที่สุดจะเกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม ดังนั้นนอกเหนือจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี กระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และเป็นหัวใจที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือเรื่องของการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม อาจกล่าวได้ว่า ในโลกปัจจุบันยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศต้องอาศัยทั้งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ควบคู่กันไป ทำอย่างไรจะสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาผสมผสานกลมกลืนกันได้ ซึ่งจะต้องมองส่วนประกอบทั้งหมดเป็นองค์รวมคือเป็นการมองอย่างเชื่อมโยงทุกๆ ด้านภายใต้บริบทเดียวกันเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น ในการวางเป้าหมายของการพัฒนาจะต้องมองอนาคตว่า โลกเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด สังคมไทยมีคุณลักษณะอย่างไร และจะวางแผนทางยุทธศาสตร์อย่างไรให้เหมาะสม เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาทางสังคมไทยให้มีความก้าวหน้า และความมั่นคงของประเทศในอนาคต โดยรู้เท่าทันโลก ซึ่งการพัฒนาประเทศจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. จะต้องพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคน ชุมชน สังคมและวัฒนธรรม และมีการวางแผนวัฒนธรรมที่ชัดเจนในการพัฒนา
2. จะต้องทำให้เกิดความมั่นคงทางสังคมและวัฒนธรรม โดยให้สังคมและชุมชนเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการดำเนินการของตน
3. จะต้องเสริมสร้างความเข้าใจ และการประพฤติปฏิบัติในการสร้างวินัยให้ตนเอง
4. จะต้องสร้างความร่วมมือและความเข้าใจให้เกิดขึ้นจากทุกฝ่าย เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ทุกองค์กรล้วนมีหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อเชื่อมโยงด้านวัฒนธรรมทั้งสิ้น
5. จะต้องนำวัฒนธรรมไปส่งเสริมและเผยแพร่ให้สามารถนำไปปรับใช้ดำรงชีวิตในวิถีทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่เกิดขึ้น

ความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมและสังคม

แนวทางการพัฒนาของสังคมไทยในอนาคต ควรจะเป็นการพัฒนาด้านความคิด พัฒนาจิตสำนึก โดยเน้นที่ตัวบุคคล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและสังคม มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาทางจิตใจเป็นสังคมที่ตระหนักถึงคุณค่าของ มรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสังคมเปิดที่สามารถ เรียนรู้ได้ตลอดเวลา เป็นสังคมเปิดที่มีความเป็นมิตรเนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่มีพื้นฐานที่เป็น จุดแข็งของสังคมในหลายด้านที่สำคัญคือความมีเสถียรภาพในสังคมและยึดทางสายกลางมีรากฐาน ทางวัฒนธรรมที่ยาวนาน

อย่างไรก็ตามคุณภาพของของคนหรือทรัพยากรมนุษย์ คือเหตุหรือปัจจัยที่สำคัญ ในระบบสังคมเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดทิศทางและคุณภาพของการพัฒนาประเทศในยุค สังคมข่าวสารและ โลกไร้พรมแดนที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงโดยอาศัยข่าวสารและเทคโนโลยี เป็นอาวุธสำคัญอันเป็นผลของกระแสโลกาภิวัตน์คุณภาพของคนและระบบสังคมก็ยิ่งมีความสำคัญ มากขึ้น การให้การศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะ สำหรับสังคมไทยที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้านการแข่งขันกับเวลาจึงเป็นตัวแปร ที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง ดังนั้น ประเทศไทย ซึ่งกำลังก้าวเข้าสู่สนามการแข่งขันในเศรษฐกิจ โลก จึงควร มุ่งพัฒนาคุณภาพของคนและระบบสังคม โดยอาศัยการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีความหมายกว้างและลึกสอนให้คนคิดอย่างมีเหตุผล มุ่งมอง เชิงรุกสู่ออนาคต สามารถแข่งขันและร่วมมือให้ก้าวมันทัน โลกได้ ซึ่งจะต้องมียุทธศาสตร์และการ ดำเนินการที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวโน้มกระแส โลกาภิวัตน์ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มี คุณภาพในสามมิติ ได้แก่ มิติคุณภาพทางความคิดมิติคุณภาพทางสังคม วัฒนธรรม และมิติคุณภาพ ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมการใช้ วัฒนธรรมเป็นตัวเชื่อมในการสร้างความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ รวมถึง ด้านการเมืองซึ่งจะส่งผลไปถึงความสัมพันธ์ด้านต่างๆที่จะตามมา ดังนั้น การพัฒนายุทธศาสตร์ ด้านวัฒนธรรมและสังคมในอนาคต จำเป็นต้องคำนึงถึงกระแสของการศึกษา กระแสโลกาภิวัตน์ และความเจริญทางด้านข้อมูลข่าวสารและกระแสการพัฒนาที่เน้นการให้ความสำคัญของคน โดยมี วัฒนธรรมเป็นรากฐาน เพราะจะก่อให้เกิดการรวมตัวกันในรูปของการจัดตั้ง การมีส่วนร่วมของ ประชาชน และมีการเผยแพร่ผลงานและการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง

มิติทางวัฒนธรรม

นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผลักดันให้สังคมมีการ พัฒนา เพราะวัฒนธรรม คือ องค์กรร่วมของวิถีคิด คุณค่า และอุดมการณ์ของสังคม ที่มนุษย์

สร้างสรรค์และสั่งสมขึ้นมา เพื่อแสดงออกถึงความเป็นมนุษย์ และการปรับตัวกับสังคมและธรรมชาติซึ่งมีความหลากหลายซับซ้อนแตกต่างกันออกไป ดังนั้น วัฒนธรรมและสังคม จึงเป็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน และยากที่จะแยกออกจากกันประกอบด้วย คุณค่า ภูมิปัญญา และอุดมการณ์ อาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมประกอบด้วยสามส่วนสำคัญ ได้แก่ ความหมาย ระบบคิด และกระบวนการ ดังนั้น วัฒนธรรม จึงมีส่วนในการกำหนดทิศทางของการพัฒนา เนื่องจากวัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาให้ชัดเจนและมีความเชื่อมโยงกันคือเคารพ ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ซึ่งต้องการความหลากหลายและแตกต่าง แต่ในการพัฒนาที่ผ่านมา มักจะเน้นและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ คือการส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ผลิตสิ่งใหม่และการปรับตัว ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญทางวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาทางวัฒนธรรม

หากจะกล่าวถึงวัฒนธรรมกับการพัฒนานั้น ย่อมมีความหลากหลายวัฒนธรรมเป็นต้นทุนที่สำคัญ ซึ่งปัจจุบันเราได้ใช้ต้นทุนอันนี้เกือบหมดแล้ว และเลขที่จะพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป ดังนั้น จึงควรวางแผนยุทธศาสตร์ให้วัฒนธรรมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพลังงานในการพัฒนาสังคมให้มีความก้าวหน้า ดังนี้

1. การพัฒนาประเทศส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาความเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยไม่ได้มีแผนกำหนดการพัฒนาทางวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นในการพัฒนาประเทศจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย โดยให้ถือเป็นต้นทุนของการพัฒนา
2. การพัฒนาวัฒนธรรม ต้องให้เกิดความมั่นคงทางสังคม โดยให้ชุมชนในสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การสร้างสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็ง โดยผ่านระบบการศึกษาเป็นสถานที่อบรม เพื่อเสริมสร้างนิสัย
4. การพัฒนาวัฒนธรรมเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่ายในการสร้างความเข้าใจ และการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ในเรื่องของการส่งเสริม เผยแพร่ ศึกษาเพื่อการพัฒนาและเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตระหนักในเรื่องของวัฒนธรรม

5. ตระหนักว่าวัฒนธรรมดำรงอยู่ในวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ โดยสามารถนำวัฒนธรรมมาส่งเสริมและเผยแพร่ได้ เช่น อาหารไทย ผ้าไทย หัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น^{16 24}

โดยสรุปแล้ว การพัฒนาทางวัฒนธรรม หมายถึงการนำประสบการณ์ความชัดเจน และภูมิปัญญาที่สั่งสมกันไว้ในสังคม มาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ จัดทำสิ่งใหม่ ๆ ให้เข้ากัน และบังเกิดคุณค่าอันวชิระโยชน์ต่อชีวิตและสังคม การพัฒนาโดยมิติทางวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปประยุกต์สู่การพัฒนาอันมั่นคง

2.4 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริการชุมชน

2.4.1 ความหมายของการบริการชุมชน

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริการชุมชน สรุปได้ดังนี้

จักรกฤษณ์ สุวรรณโท กล่าวว่า การให้บริการแก่ชุมชน คือการให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่จะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ ให้คำแนะนำการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน และให้บริการอาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์¹⁷

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การให้บริการแก่ชุมชนคือการให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ การให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน¹⁸

กล่าวว่า บริการที่โรงเรียนจัดบริการชุมชน คือเปิด โอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ และสิ่งของของโรงเรียนตามสมควร ช่วยเหลือประชาชนในการติดต่อธุรกิจ ในโรงเรียน จัดบริการ

¹⁶สภาวิจัยแห่งชาติ, **การพัฒนาทางวัฒนธรรมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 26-28.

¹⁷จักรกฤษณ์ สุวรรณโท, “ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2538, หน้า 18-20.

¹⁸สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529), หน้า 26.

ชุมชนด้านความรู้และอาชีพอย่างอื่นที่เหมาะสมกับชุมชน¹⁹ การพัฒนาสังคมมีผู้ให้คำนิยามที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

สรุป การบริการชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่จะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ ให้คำแนะนำการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน เป็นต้น

2.3.2 ขอบข่ายของการบริการชุมชน

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของขอบข่ายการบริการชุมชน สรุปได้ดังนี้

สังัด มีกิตติ กล่าวว่า กิจกรรมการบริการแก่ชุมชน แบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน และด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์²⁰

ศรีทับทิม พานิชพันธ์ กล่าวว่า การให้บริการประชาชนมีขอบข่ายอยู่ 7 ประการ ดังนี้

1. **สุขภาพอนามัย** องค์ประกอบนี้ถือว่าประชาชนทุกคนควรได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึง อย่างน้อยที่สุดประชาชนควรได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บในรูปแบบต่างๆ จนไม่เจ็บป่วย ไม่ตาย และไม่พิการ ทูพผลกระทบ ในโรคภัยที่ป้องกันได้ บางครั้งพบว่าวัคซีนคุ้มกันโรค ไม่ได้มีราคาแพง และไม่ได้อายากเพียงใด แต่ประชาชนในชนบทห่างไกลก็ยังเจ็บป่วย และตายด้วยโรคภัยง่ายๆ เพียงเพราะบริการด้านสาธารณสุขไม่ทั่วถึง ขณะที่ในเมืองได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2. **การศึกษา** ประชาชนทุกคนควรมีโอกาสทางการศึกษาสามารถได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของเขา หรืออย่างน้อยก็ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของเขา หรืออย่างน้อยก็ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพเป็นปกติสุข ไม่ต้องดำเนินชีวิตที่เสี่ยงภัย เสื่อมเสียศีลธรรม ทูจริตหรือลดคุณค่าความเป็นคนของตน

3. **ที่อยู่อาศัย** ทุกคนควรมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองที่ให้ความสำคัญและปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสมตามอัตภาพ

¹⁹อุทัย ธรรมเตโช, **หลักบริหารการศึกษาฉบับปรับปรุงเนื้อหาครบตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ**, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531), หน้า 167.

²⁰สังัด มีกิตติ, “การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย”, **ปริชญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2525, หน้า 3-4.

4. **การมีงานทำและมีรายได้** ทุกคนเมื่อถึงวัยอันสมควร สามารถมีรายได้และอาชีพทำงานที่ได้ตอบแทนที่น่าพอใจ มีโอกาสพัฒนาการงานอาชีพของตนตามสมควร ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ถูกกีดกันด้านเผ่าพันธุ์หรือเพศ ไม่ต้องทำงานเสี่ยงภัยหรือทำงานที่ทำลายคุณค่าความเป็นคน

5. **ความมั่นคงทางสังคม** เมื่อเกิดภาวะวิกฤติ คือปัญหาอันไม่คาดฝันหรือความจำเป็นประชาชนพึงมีหลักประกันความมั่นคง ทั้งในรูปของการประกันสังคมที่ครอบคลุมกรณีประสบอันตรายจากการทำงาน คลอดบุตร การว่างงาน เจ็บป่วย และเกษียณอายุ ตลอดจนการสงเคราะห์ประชาชน ในส่วนที่ด้อยโอกาสเพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างมีความหวัง ไม่ต้องรู้สึกต่ำต้อยในตนเอง

6. **บริการสังคมทั่วไป** ประชาชนทุกคนควรรู้จักแหล่งทรัพยากรทางสังคมที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้เข้าถึงบริการเมื่อต้องการ หรือมีความจำเป็นที่ต้องใช้บริการสังคม เช่น การขอคำแนะนำปรึกษาในด้านต่างๆ ตลอดจนหน่วยบริการด้านบริการเด็กและครอบครัว และบริการพิเศษด้านอื่นๆ

7. **บริการด้านนันทนาการ** ได้แก่ ประโยชน์และบริการที่องค์การจัดให้แก่บุคลากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรขององค์การได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินใจ เป็นการช่วยลดความตึงเครียดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่การงาน และเพื่อให้บุคลากรเหล่านี้ได้มีกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ร่วมกัน จะได้เกิดความรักใคร่สามัคคีร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานขององค์การต่อไป เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาต่างๆ การจัดทัศนศึกษา การจัดตั้งสโมสร เป็นต้น²¹

สรุป ขอบข่ายการบริการชุมชน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญดังนี้คือ สุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและมีรายได้ ความมั่นคงทางสังคม บริการสังคมทั่วไป และบริการด้านนันทนาการ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การ

2.5.1 ความหมายของการบริหาร

ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของ “การบริหาร” ไว้ต่าง ๆ กันไป แต่สาระสำคัญจะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ ให้ความหมายของการบริหาร โดยแยกตามบทบาทไว้ว่า²²

²¹ ศรีทับทิม พานิชพันธ์, “งานสวัสดิการครอบครัวและเด็ก”, **สังคมสงเคราะห์ศาสตร์** ฉบับที่ 8 (มกราคม – ธันวาคม 2538) : 37.

²² ธงชัย สันติวงษ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช), 2536, หน้า 80.

ด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ

ด้านภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์การ และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ ในองค์การให้ช่วยกันทำให้บังเกิดผล

ประพันธ์ สุริหาร กล่าวว่า “การบริหาร” ในปัจจุบันมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ 3 คำคือ²³

1. **Executive** คือ ฝ่ายบริหาร นักบริหาร หรือการบริหาร
2. **Administration** มักใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะหรือการบริหารราชการ
3. **Management** ใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือบริษัท

ถิญโญ สาร ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า คือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁴

จากความหมายของการบริหาร สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการ มาดำเนินงานโดยใช้กระบวนการบริหาร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารจะเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบาย การประสานงานต่าง ๆ ส่วนการจัดการเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของระดับสูง

2.5.2 ความสำคัญของการบริหาร

ถิญโญ สาร กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารไว้ว่า สังคมใด หน่วยงานใด ประเทศใด จะเจริญก้าวหน้าไปแค่ไหนจะดูได้ที่ระบบบริหาร เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคม ถ้าระบบบริหารดี ความสามารถในการผลิตก็สูง รายได้เฉลี่ยของประชาชาติ

²³ประพันธ์ สุริหาร, **หลักและระบบบริหารการศึกษา**, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533), หน้า 1.

²⁴ถิญโญ สาร, **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2536), หน้า 6.

และอัตราการเจริญทางเศรษฐกิจก็จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น²⁵

ภิญโญ ธาร กล่าวว่าความจำเป็นที่ต้องมีการบริหาร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของการรวมตัวเป็นกลุ่ม และมีการร่วมกันทำงานในลักษณะที่เป็นองค์การ กล่าวคือ องค์การต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือให้สามารถทำการผลิตได้ดั่งนั้น จุดสำคัญก็คือประสิทธิภาพ ผลงานต่าง ๆ ที่จะทำให้ดีขึ้นนั้นจะอยู่ที่ที่สามารถเข้ามาร่วมกันทำงาน โดยที่ภายในองค์การจะต้องมีการแบ่งงานกันทำ และคนที่เข้ามาจะช่วยทำหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ ที่คนมีความถนัดหรือชำนาญเป็นพิเศษ ตลอดจนช่วยกันแบ่งภาระรับผิดชอบตามความยากง่ายด้วย จึงจะสามารถเกิดสภาพที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในทุก ๆ จุดขององค์การได้²⁶

ภิญโญ ธาร ได้สรุปความสำคัญของการบริหาร ไว้ดังนี้²⁷

1. การบริหารได้เจริญเติบโตควบคู่มากับการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก
2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลง และก้าวหน้ารวดเร็วขึ้น
4. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
5. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้ม ทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต
6. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก
7. การบริหารมีลักษณะต้องให้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ และการวินิจฉัยสั่งการนี้เองเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือในองค์กร ย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีพอย่างฉลาด

9. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกจากกัน โดยเด็ดขาด ดังที่กล่าวกันว่า “การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน” ฉะนั้นการศึกษาวิชาการบริหารจึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การบริหารมีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานหรือองค์กร การบริหารที่มีกระบวนการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพจะทำให้สมาชิกหน่วยงานหรือองค์กรเกิดความตั้งใจเต็มใจ ร่วมมือกันเพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานเจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.5.3 กระบวนการบริหาร

องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ระดับใด ย่อมมีกระบวนการบริหารที่ประกอบด้วยหน้าที่พื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน มีนักวิชาการและนักบริหารเสนอความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ไว้ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ได้เสนอ กระบวนการบริหารที่เรียกว่า POSDCORB ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้²⁸

1. **การวางแผน (Planning : P)** หมายถึงการวางแผน หรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ พร้อมด้วยวางแผนวิธีปฏิบัติ วัตถุประสงค์ประสงค์ของการปฏิบัตินั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ

2. **การจัดรูปโครงสร้างขององค์กร (Organizing:O)** หมายถึงการจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือของตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อประสานสัมพันธ์กัน

3. **การบริหารบุคคล (Staffing : S)** หมายถึงการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมและการพัฒนา

4. **การอำนวยความสะดวกหรือวินิจัยสั่งการ (Directing : D)** หมายถึงการวินิจัยสั่งการ หลังจากได้วิเคราะห์และพิจารณางาน โดยรอบครบแล้ว

²⁸ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, **หลักการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2534), หน้า 8-9.

5. **การประสานงาน (Coordinating:CO)** หมายถึงการประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เข้ากันได้

6. **การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting : R)** หมายถึงการเสนอรายงานให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบต่าง ๆ ทราบความเคลื่อนไหว ความเป็นไปเป็นระยะ ๆ

7. **การจัดทำงบประมาณ (Budgeting : B)** หมายถึงการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผน

2.5.4 ความหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กล่าวว่าองค์การ หมายถึง รูปแบบของการทำงานของมนุษย์ ที่มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกันตลอดเวลา ตลอดคนต้องมีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงานและการติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอ²⁹

2.5.5 โครงสร้างขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กล่าวว่า หน่วยงานที่สำคัญขององค์การ ควรประกอบด้วย³⁰

1. **หน่วยงานหลัก (Line)** หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรงกับวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

2. **หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff)** หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่เพื่อให้หน่วยงานหลักสามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

3. **หน่วยงานอนุกร (Auxiliary)** หมายถึง หน่วยงานช่วยบริการแก่หน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษา ลักษณะของงานอนุกรจะเป็นงานธุรการและงานอำนวยความสะดวกเป็นส่วนใหญ่

2.5.6 การจัดองค์การ

การจัดองค์การเป็นงานที่ต่อเนื่อง โดยการพัฒนาโครงสร้างขององค์การขึ้นมา เพื่อให้เป็นโครงสร้างของกลุ่มตำแหน่งงานที่จะรองรับการทำงานตามภารกิจต่าง ๆ ที่กำหนด

ความหมายของการจัดองค์การ

การจัดองค์การ หมายถึงการจัดระเบียบและระบบงานของคน และทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การ รวมทั้งการจัดวางความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112-115.

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดองค์การ

1. **หลักการแบ่งงานกันทำตามความถนัด** (Specialization of Work) หลักการสำคัญที่ใช้ในการจัดองค์การ คือ หลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับ “การแบ่งงานกันทำตามความถนัด” (Division of Work and Specialization)

2. **หลักการมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว** (Unity of Command) หลักข้อนี้ระบุว่า การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การจะทำได้สะดวกและง่าย เมื่อกำหนดให้ทุกคนในองค์การขึ้นตรงต่อหัวหน้าเพียงคนเดียว

3. **หลักขนาดของการควบคุม** (Span of Control) การมุ่งพยายามให้เกิดการประสานงาน โดยปฏิบัติตามหลักการ มีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว นั้น จะไม่สามารถทำได้เรื่อยไปโดยไม่สิ้นสุด ทั้งนี้เพราะหัวหน้าทุกคนต่างก็มีขีดความสามารถจำกัด

4. **หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ** (Authority and Responsibility) คือการแบ่งงานกันทำตามความถนัด การกำหนดขนาดการควบคุม และ โดยเฉพาะหลักการมีผู้บังคับบัญชาคนเดียวเหล่านี้ ต่างก็มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแนวคิดการจัดองค์การประการที่สี่คือ แนวคิดที่ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

2.6 พระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไข

เพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

2.6.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เกิดจากพระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยการยกฐานะสภาพำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ติดต่อกันมา 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ใหม่ที่สุดในประเทศไทย ในขณะนี้ และถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับล่างสุดของการปกครองท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญ ในการพัฒนาประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเมือง และการปกครองระดับที่สูงขึ้นมาอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายได้กำหนดไว้ทั้งโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ รายได้ และรายจ่าย ตลอดจนการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ไว้ในพระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

- 1) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 4) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
- 5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมายอื่น

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และภาษีที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากร และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้
  - 1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งร้านขายสุรา ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมพิเศษของหนึ่งบาทให้ปิดทิ้ง
3. รายได้จากเงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
4. ค่าภาคหลวงแร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ทั้งนี้ ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
5. เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
6. องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยกำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก อัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้
  - (1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากร เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เก็บในอัตราร้อยละศูนย์
  - (2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากร เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บ

7. องค์การบริหารส่วนตำบล จะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่เก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วให้กระทรวง ทบวง กรม นั้น ส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล³¹

2.6.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือ บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายของการบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีการบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

³¹วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์, คู่มือพนักงานส่วนตำบล แห่งตำบลทกกฎหมาย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, 2547), หน้า 45.

- (5) ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง³²

2.7 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย

2.7.1 สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง

1) **ที่ตั้ง** องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง เป็นเขตการปกครองของอำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่เขตรอบนอกของเทศบาลตำบลโนนบุรี อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 26 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง มีเขตติดต่อพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนิคม อำเภอสหพันธ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนามะเขือ อำเภอสหพันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

2) **พื้นที่** องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง มีพื้นที่โดยประมาณ 24 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 15,000 ไร่

3) **สภาพภูมิประเทศ** องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง มีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง โดยพื้นที่ทั้งหมดมีสภาพเป็นที่ราบสูง องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน มิถุนายน

³²ขจรศักดิ์ ราสิมานนท์, “ความพึงพอใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภารกิจบริการสาธารณะที่ได้รับการถ่ายโอนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอคำานูนทศ จังหวัดนครราชสีมา”, **การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2547, หน้า 6-10.

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

4) สภาพแวดล้อม

- ด้านเศรษฐกิจการลงทุนพื้นที่ที่มีการลงทุนทางอุตสาหกรรมการเกษตรจำนวนมาก
- ด้านแรงงาน แรงงานมีไม่เพียงพอ อพยพแรงงานออกนอกพื้นที่ กลับมาเฉพาะ

ฤดูกาลเก็บเกี่ยว มีแต่เด็ก และคนชรา

5) จำนวนหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ชาย	หญิง	รวม
1	โนนน้ำเกลี้ยง	1	294	323	617
2	ห้วยเสือเต้น	2	461	431	892
3	โคกไม้้งาม	3	160	145	305
4	โนนป่าจิว	4	144	125	269
5	โคกสง่า	5	310	159	469
6	โคกศาลาทอง	6	64	70	134
7	โนนทอง	7	201	200	401
8	ป่ากล้วย	8	196	163	359
รวม			1,679	1,608	3,287

2.7.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

- 1) อาชีพหลัก ได้แก่การทำนา 404 ครัวเรือน
- 2) อาชีพรอง ได้แก่
  - ทำไร่ ส่วนใหญ่ได้แก่มันสำปะหลัง 390 ครัวเรือน
  - ทำสวน ส่วนใหญ่ได้แก่ ไม้ยืนต้น-ไม้ผล 29 ครัวเรือน
  - ปลูกพืชผัก 9 ครัวเรือน
  - อาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ 229 ครัวเรือน
  - เลี้ยงสุกร 50 ครัวเรือน
  - เลี้ยงเป็ด - ไก่ 200 ครัวเรือน
  - อาชีพค้าขาย 7 ครัวเรือน

บิมน้ำมันขนาดกลาง	2	แห่ง
โรงเรียนขนาดเล็ก	15	แห่ง
- โรงงานผลิตน้ำแข็งหลอดและผลิตน้ำดื่ม	1	แห่ง

2.7.3 สภาพทางสังคม

- โรงเรียนประถมศึกษาชายชายโอกาสในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง มี 2 แห่ง คือ โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่มวิทยา และ โรงเรียน โนนป่าจิววิจิตรวิทยา

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง
- วัด/สำนักสงฆ์ 7 แห่ง

- สถานีอนามัย ประจำหมู่บ้าน/ตำบล 1 แห่ง คือ หมู่ที่ 1 บ้านโนนน้ำเกลี้ยง จากนี้ ยังมีหน่วย อสม. แต่ละหมู่บ้านเพื่อบริการขั้นมูลฐานของการรักษาพยาบาล และมีอัตราการใช้ส้วม ราคา 100 เปอร์เซนต์

2.7.4 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอเสถียร จังหวัด กาฬสินธุ์ ประกอบด้วยพนักงานส่วนตำบลจำนวน 8 คน พนักงานจ้างจำนวน 5 คน โดยแบ่งสาย งานออกเป็น 4 สายงาน คือ

1. **สำนักงานปลัดสำนักองค์การบริหารส่วนตำบล** มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ ราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือ ส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบล

2. **กองคลัง** มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน เก็บ รักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรร เงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้ และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการ เบิกจ่าย งานทางบดคลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและ ที่ได้รับมอบหมาย

3. **กองช่าง** มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูล ทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้างงาน การควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานการก่อสร้างและ ซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้าง การซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล การ รวบรวม ประวัติ ติดตามควบคุมการปฏิบัติงาน เครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษา

เครื่องจักรกล ส่งเสริมยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน ควบคุมเก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย

4. **กองการศึกษา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการการศึกษา และพัฒนา การศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ทวีพงษ์ หินคำ ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานรูปแบบสุขาภิบาล ในระดับปานกลาง การศึกษาอาชีพ รายได้ และอายุ มีผลทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานรูปแบบสุขาภิบาลแตกต่างกัน ความต้องการของประชาชนในด้านการบริการสาธารณะ ๕ ลำดับ คือ ๑) สร้างและบำรุงรักษา ๒) รักษาความสะอาดเรียบร้อย ๓) ติดตั้งและบำรุงไฟฟ้า ๔) ส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร ๕) สร้างและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ³³

สุทธินันท์ บุญมี ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำอูเทน จังหวัดนครพนม โดยทำการวิจัยในด้านการจัด โครงสร้างและระบบงานบริหารงานบุคคล การบริหารการคลังและงบประมาณ การบริหารพัสดุ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง พนักงานส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล พนักงานบัญชี เจ้าหน้าที่ช่าง และลูกจ้าง ไม่ศึกษากฎเกณฑ์และระเบียบที่ เกี่ยวข้องเป็นการรับราชการครั้งแรก ขาดประสบการณ์ในการทำงาน³⁴

สุรเชษฐ์ ทรัพย์ดินเสริม ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหาร ส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ๑) ประชาชนมีความพึงพอใจ

³³ ทวีพงษ์ หินคำ, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัด เชียงใหม่”, **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, 90 หน้า.

³⁴ สุทธินันท์ บุญมี, “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทำอูเทน จังหวัดนครพนม”, **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม), 2541, 89 หน้า.

ต่อการทำงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ๒) ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการทำงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ๓) การศึกษาและอาชีพมีผลทำให้ประชาชนพึงพอใจต่อการทำงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๐ ตามลำดับ ๔) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ๕) การศึกษามีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๐๑ ๖) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ๕ ประการ คือ ๑) ประชาชนไม่มีโอกาสและช่องทางจะแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงาน ๒) งบประมาณไม่เพียงพอ ๓) ขาดการประชาสัมพันธ์ ๔) คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ๕) กระบวนการวางแผนเพื่อกำหนดโครงการและกำหนดการของงานตำบลมีปัญหาและไม่มี ความชัดเจนแน่นอน

งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ ๑) ควรสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนเพียงพอที่จะสามารถแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะทำให้ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ๒) รัฐบาลควรจัดสรรเงินรายได้ที่ได้จากทรัพยากรของชาติ บางประเภท ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ อย่างทั่วถึง นอกเหนือจากเงินอุดหนุน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนทั้งประเทศ ๓) ควรมีการกำหนดเส้นแบ่งที่ชัดเจน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลางกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ๔) ควรดำเนินโครงการเผยแพร่ความรู้ ให้แก่ประชาชนในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความหวังและร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็ง ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองต่อไปในอนาคต³⁵

เกรียงศักดิ์ คัตตะทะนัย ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำชุมชน รวมทั้งนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น ความสามารถในการ

³⁵สุเชษฐ์ ทรัพย์สินเสริม, “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, หน้า ๘๖.

การบริหารงาน และจริยธรรมของคณะกรรมการบริหาร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ รวมทั้งความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงาน และภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหาร สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้แก่ การจัดให้มีการฝึกอบรม และจัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมให้คณะกรรมการบริหารมีจิตสำนึกในการกำหนดนโยบายเพื่อช่วยเหลือคนยากจนมีความสามารถในการบริหารงาน และมีจริยธรรมมากขึ้น³⁶

ธีรยุทธ สุภิชะ ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล ในการวางแผนพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทั้ง ๔ ขั้นตอน คือ การศึกษาปัญหา การจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาตำบล ในขณะที่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องประสบปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน โดยพบมากที่สุดในกลุ่มผลประโยชน์ และระบบโครงสร้างอำนาจนอกจากนั้นพบว่า ผู้ชายมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาตำบลสูงกว่าหญิง ในขณะที่คนโสด เข้าร่วมสูงกว่าผู้ที่สมรสแล้ว ผู้ที่มีการศึกษาดำเนินการสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง และผู้ที่มีรายได้ปานกลางเข้ามามีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ที่มีรายได้สูง³⁷

พระมหาจันเทิม มะเคื้อ ได้วิจัยประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอก้อวัง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายองค์กร ด้านการจัดทำข้อมูล ตกลงเพื่อให้รับรู้ถึงเป้าหมาย ด้านการกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายและผลการปฏิบัติงานด้านการจัดวางกลไกการตรวจสอบ ด้านการ

³⁶เกรียงศักดิ์ ตันดะระนัย, “ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ), 2542, 90 หน้า.

³⁷ธีรยุทธ สุภิชะ, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์”, **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 99 หน้า.

จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวัดและการประเมินผลงาน และด้านการให้รางวัลและการยกย่อง³⁸

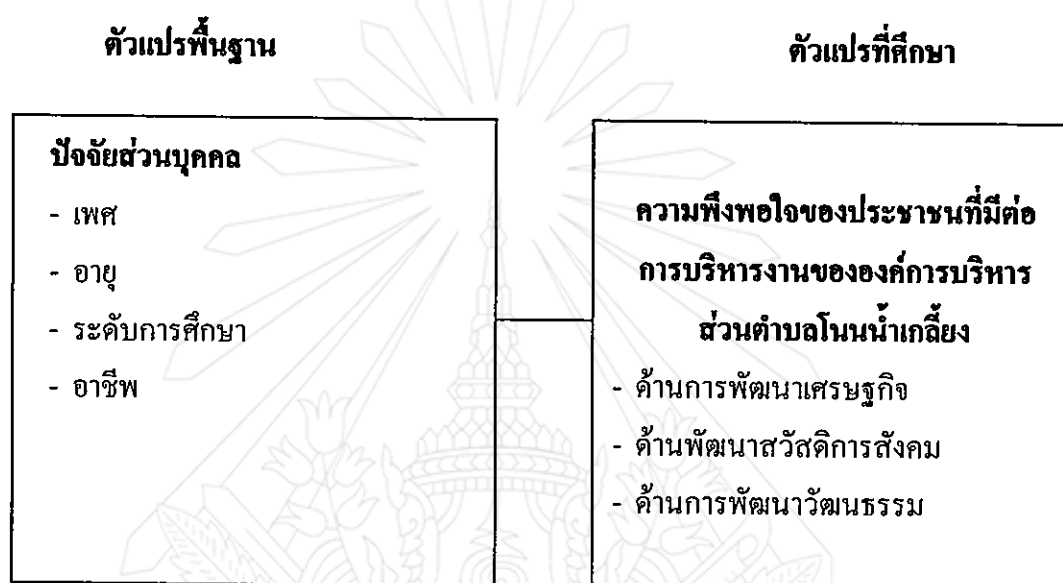
คุณวุฒิ ไชยคำภา ได้วิจัยการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาท ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่งคณะผู้บริหาร มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล เห็นว่ามีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และคณะผู้บริหาร และพนักงานส่วนตำบล เห็นว่ามีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้านไม่แตกต่างกัน³⁹

³⁸ พระมหาจันเต็ม มะเคื้อ, “ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดยโสธร”, **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2546, 96 หน้า.

³⁹ คุณวุฒิ ไชยคำภา, “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”, **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2547, 89 หน้า.

2.9 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 66 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และตามทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนี้⁴⁰

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

⁴⁰ขจรศักดิ์ ราสีมานนท์, “ความพึงพอใจการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภารกิจบริการสาธารณะที่ได้รับการถ่ายโอนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547), หน้า 6.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน จำนวน 2,249 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน โดยวิธีคำนวณทางสถิติตามวิธีการของ **Taro Yamane**¹ ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{n + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง (คน)

N = ขนาดประชากร (คน)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (เท่ากับ 0.05)

แทนค่าลงในสูตร

$$n = \frac{N}{n + Ne^2}$$

---

¹บุญชม ศรีสะอาด, **การวิจัยเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2535), หน้า 96.

$$n = \frac{2,249}{1 + 2,249(0.05)^2} = 340 \text{ คน}$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย โดยข้อคำถาม ได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาทางสังคม และด้านพัฒนาทางวัฒนธรรม จำนวน 30 ข้อ โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่สมควรเพียงระดับเดียวจาก 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา

3.3 การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และแบบวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศึกษาแนวคิด วิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 นำผลการศึกษาจากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

3.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง และ

ความครอบคลุมของเนื้อหาของข้อคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา หลังจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโทแนะนำแล้วเสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ภาษา และความถูกต้องวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ของการวัด ซึ่งพบว่า ข้อคำถามทุกข้อในทุกตอนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) ของคำถามและคำตอบแต่ละข้อ เพื่อให้ได้ข้อคำถามและคำตอบที่ชัดเจน ถูกต้อง

3.3.5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาทำการปรับแก้ไขให้เหมาะสม ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความน่าเชื่อถือของข้อคำถาม ความตรงของเครื่องมือ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถาม

3.3.6. การตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.) นำแบบสอบถามได้ปรับแก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรจริง องค์การบริหารส่วนตำบลนิคม ตำบลนิคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 30 คน เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ให้เป็นที่เข้าใจ และมีความชัดเจนเพื่อนำแบบสอบถามไปใช้จริง

2.) ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95

3) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ขอความร่วมมือจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะ โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 340 ราย ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือ เสนอบัณฑิตวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด ถึง นายก้องการการบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในหมู่บ้านที่รับผิดชอบทุกแห่ง

- 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อที่ประชุม สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้าน
- 3) ผู้วิจัยออกพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในหมู่บ้าน ร่วมประชุมกับหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการกรอกแบบสอบถามดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
- 4) ภายหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในแต่ละวันผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง
- 5) จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 340 ฉบับ คิดเป็น 100%

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

อนึ่งการให้คะแนนในแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

การพิจารณาค่าระดับของความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงกว้างระหว่างระดับเท่ากับ 0.80 ดังนี้

$$\text{ช่องว่างระหว่างระดับ (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ จำนวน 340 คน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังจะกล่าวถึงตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน ค่าจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ ตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	167	49.10
หญิง	173	50.90
รวม	340	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กล่าวคือเป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 และเป็นเพศชาย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10

ตารางที่ 3 ข้อมูลด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 20-30 ปี	69	20.30
อายุระหว่าง 31-40 ปี	119	35.00
อายุระหว่าง 41-50 ปี	72	21.20
อายุระหว่าง 51-60 ปี	55	16.20
อายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	25	7.40
รวม	340	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 119 คน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคืออายุ 20-30 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปจำนวน 25 คน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.40

ตารางที่ 4 ข้อมูลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	134	39.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	46	13.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	82	24.10
อนุปริญญา/ ปวส.	52	15.30
ปริญญาตรี/ปริญญาโท	26	7.60
รวม	340	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 134 คน จำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.40 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และระดับการศึกษาปริญญาตรี/ปริญญาโท จำนวน 26 คน จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.60

ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	176	51.80
ค้าขาย	63	18.50
รับจ้าง	56	16.50
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	13.20
รวม	340	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 อาชีพรับจ้าง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ในภาพรวมและเป็นแยกรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน 3 ด้าน

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	3.75	0.51	มาก
2. ด้านการพัฒนาทางสังคม	3.87	0.42	มาก
3. ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม	3.56	0.43	มาก
รวม	3.73	0.35	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุดดังนี้คือ ด้านการพัฒนาสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และด้านการพัฒนาวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อ ที่	ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	โครงการอุดหนุนกลุ่มอาชีพตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	3.93	0.69	มาก
2	โครงการจัดหาปัจจัยการผลิต	3.57	0.71	มาก
3	โครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ	3.54	0.90	มาก
4	โครงการปลูกยางพาราเพื่อการศึกษา โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงล้อม	3.73	0.70	มาก
5	โครงการสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้า หมู่ 5	3.67	0.69	มาก
6	โครงการสนับสนุนส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตำบล	3.62	0.79	มาก
7	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	3.74	0.70	มาก
8	โครงการอบรมปฎิชีวิภาพ	3.85	0.74	มาก
9	โครงการสนับสนุนพันธ์ปลาปล่อยในแหล่งน้ำ	3.87	0.80	มาก
10	โครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน	4.03	0.56	มาก
	รวม	3.75	0.51	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุดดังนี้คือ โครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 โครงการอุดหนุนกลุ่มอาชีพตำบลโนนน้ำเกลี้ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 โครงการสนับสนุนพันธ์ปลาปล่อยในแหล่งน้ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 โครงการอบรมปฎิชีวิภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 โครงการปลูกยางพาราเพื่อการศึกษาโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 โครงการสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้าหมู่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 โครงการสนับสนุนส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตำบลมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.62 โครงการจัดหาปัจจัยการผลิตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และโครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านการพัฒนาสังคม

ข้อ ที่	ด้านการพัฒนาทางสังคม	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ	4.15	0.67	มาก
2	โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ (ติดเชื้อ H.I.V.)	4.17	0.64	มาก
3	โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนน้ำเกลี้ยง	4.16	0.61	มาก
4	โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงและ โนนป่าจั่ว	4.04	0.76	มาก
5	โครงการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่ม	3.87	0.66	มาก
6	โครงการอุดหนุนกลุ่มสตรีตำบล โนนน้ำเกลี้ยง	3.65	0.68	มาก
7	โครงการอุดหนุนประสานงานองค์กรชุมชน	3.64	0.66	มาก
8	โครงการอุดหนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบล	3.73	0.58	มาก
9	โครงการอุดหนุนมวลชนสัมพันธ์	3.61	0.71	มาก
10	โครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดของสัตว์เลี้ยง	3.58	0.73	มาก
	รวม	3.87	0.42	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านการพัฒนาทางสังคม ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุดดังนี้ คือ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ (ติดเชื้อ H.I.V.) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน

โนนน้ำเกลี้ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงและโนนป่าจิวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 โครงการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 โครงการอุดหนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 โครงการอุดหนุนกลุ่มสตรีตำบลโนนน้ำเกลี้ยงมีค่าเฉลี่ย 3.65 โครงการอุดหนุนประสานงานองค์กรชุมชนมีค่าเฉลี่ย 3.64 โครงการอุดหนุนมวลชนสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดของสัตว์เลี้ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านพัฒนาทางวัฒนธรรม

ข้อ ที่	ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	โครงการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	3.67	0.69	มาก
2	โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหัชชันท์	3.69	0.64	มาก
3	โครงการสนับสนุนการจัดงานวันเด็ก	3.55	0.67	มาก
4	โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทง	3.58	0.67	มาก
5	โครงการจัดงานประเพณีวันสงกรานต์	3.57	0.65	มาก
6	โครงการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ - วันครอบครัว	3.57	0.69	มาก
7	โครงการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	3.57	0.67	มาก
8	โครงการจัดงานประเพณีไหว้ศาลดอนปู่ตาบ้านห้วยเสือเต้น หมู่ 2	3.46	0.69	มาก
9	โครงการจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา - วันออกพรรษา	3.56	0.65	มาก
10	โครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปี	3.44	0.65	มาก
	รวม	3.56	0.43	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม ในภาพรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ดังนี้คือ โครงการแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหัชชั้นรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 โครงการแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติดตำบลโนนน้ำเกลี้ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 โครงการจัดงาน ประเพณีลอยกระทงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 โครงการจัดงานประเพณีวันสงกรานต์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โครงการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ – วันครอบครัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โครงการจัดกิจกรรมวัน สำคัญทางศาสนา 3.57 โครงการจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา – วันออกพรรษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โครงการสนับสนุนการจัดงานวันเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โครงการจัดงานประเพณีไหว้ศาลคอนปู่ คาบ้านห้วยเสือเต้น หมู่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อ แห่งชาติของทุกปีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ

ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลโนน น้ำเกลี้ยง อำเภอสหัชชั้นรรม จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัชชั้นรรม จังหวัดกาฬสินธุ์	ความถี่ (คน)
1. ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	
1.1 ควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ	20
1.2 ควรมีการส่งเสริมการขุดบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือน	18
2. ด้านการพัฒนาทางสังคม	
2.1 ควรมีโครงการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนในตำบล	22
2.2 ควรมีโครงการ อบต.สัญจร เพื่อพบปะพี่น้องประชาชน	15
3. ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม	
3.1 ควรมีโครงการอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองในโรงเรียน เช่น วงโปงลาง	16
3.2 ควรมีโครงการอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทยในโรงเรียน	14

จากตารางที่ 10 พบว่าประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกี๋ยง ตำบลโนนน้ำเกี๋ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเรียงลำดับความถี่ของแต่ละด้าน ดังนี้คือ ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการไว้คือ ควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 20 คนและควรมีการส่งเสริมการขุดบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนจำนวน 18 คน ในด้านการพัฒนาทางสังคม ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการไว้คือ ควรมีโครงการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนในตำบล จำนวน 22 คน และควรมีโครงการ อบรม.สัญจร เพื่อพบปะพี่น้องประชาชน จำนวน 15 คน และในด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการไว้คือ ควรมีโครงการอนุรักษ์คนตรีพื้นเมืองในโรงเรียน เช่น วงโปงลาง จำนวน 16 คน และควรมีโครงการอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทยในโรงเรียน จำนวน 14 คน ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัยในด้านเนื้อหา ได้แก่ ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาทางสังคม และด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามกับประชาชนที่อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 8 หมู่บ้าน ของตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหสขันธ์ จำนวน 340 คน และได้เก็บแบบสอบถามคืนได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง สำหรับสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 มี

อายุ 31-40 ปีจำนวน 119 คนคิดเป็นร้อยละ 35 ระดับการศึกษา ประถมศึกษาจำนวน 134 คนคิดเป็นร้อยละ 39.40 และอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 176 คนคิดเป็นร้อยละ 51.80 ตามลำดับ

5.1.2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมระดับความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้คือ ด้านการพัฒนาทางสังคม ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดดังนี้คือ โครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน โครงการอุดหนุนกลุ่มอาชีพตำบลโนนน้ำเกลี้ยง โครงการสนับสนุนพันธ์ปลาปล่อยในแหล่งน้ำ โครงการอบรมปฎิชีวิภาพ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ โครงการปลูกยางพาราเพื่อการศึกษา โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่ม โครงการสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้าไหม 5 โครงการสนับสนุนส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตำบล โครงการจัดหาปัจจัยการผลิต และโครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทางสังคม พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดดังนี้คือ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ (คิดเชื้อ H.I.V.) และ โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนน้ำเกลี้ยง โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงและโนนป่าจิว โครงการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนโรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่ม โครงการอุดหนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบล โครงการอุดหนุนกลุ่มสตรีตำบลโนนน้ำเกลี้ยง โครงการอุดหนุนประสานงานองค์กรชุมชน โครงการอุดหนุนมวลชนสัมพันธ์ และโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดของสัตว์เลี้ยง ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้คือ โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหพันธ์ โครงการแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติดตำบลโนนน้ำเกลี้ยง โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทง โครงการจัดงานประเพณีวันสงกรานต์ โครงการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ - วันครอบครัว โครงการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

โครงการจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา – วันออกพรรษา โครงการสนับสนุนการจัดงานวันเด็ก โครงการจัดงานประเพณีไหว้ศาลคอนปู่ตาบ้านห้วยเสือเต้น หมู่ 2 และโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปี ตามลำดับ

5.1.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ พบว่า ควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ และควรมีการส่งเสริมการขุดบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือน และควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับทราบทุกครั้ง

ด้านการพัฒนาทางสังคม พบว่า ควรมีโครงการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนในตำบล และควรมีโครงการ อบรม.สัญจร เพื่อพบปะพี่น้องประชาชน

ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม พบว่า ควรมีโครงการอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองในโรงเรียน เช่น วงโปงลาง และควรมีโครงการอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทยในโรงเรียน

5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัย ได้อภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนน้ำเกลี้ยง จังหวัดกาฬสินธุ์ พึงพอใจในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง เช่น ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ได้สนับสนุนงบประมาณโครงการหลาย ๆ อย่าง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นกว่าในอดีต ส่วนด้านการพัฒนาทางสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณหลายอย่าง เช่น โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ เป็นต้น ส่วนด้านการพัฒนาด้านวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้สนับสนุนโครงการหลายอย่าง เช่น โครงการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ดังนั้น จึงอาจเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ได้รับความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ **พระมหาจันทิม มະเคือ** ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้คือ โครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน และโครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากโครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน ในปัจจุบันระบบน้ำประปาในหมู่บ้าน ไม่ได้ปรับปรุงและซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุดหลายปีแล้ว และน้ำก็เป็นสิ่งที่จำเป็นในการอุปโภค บริโภคในชีวิตประจำวัน ประชาชนมีความจำเป็นในการใช้น้ำในแต่ละวันในปริมาณมาก ทำให้มีการเร่งของงบประมาณเพื่อมาปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านเป็นอันดับแรก องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ก็ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อมาปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านแล้ว จึงทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนโครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ มีความพึงพอใจระดับต่ำสุดนั้น ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องสูบน้ำที่ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบันมีอยู่ 4 เครื่อง ซึ่งเพียงพอใช้งานได้ทั้งตำบล จึงทำให้ได้รับความพึงพอใจต่ำสุด

ด้านการพัฒนาทางสังคม พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้คือ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ (ติดเชื้อ H.I.V.) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยงให้ความสำคัญในด้านพัฒนาทางสังคม เช่น โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ เพื่อเป็นการป้องกัน โรคเอดส์แพร่ระบาดในหมู่เยาวชน จึงทำให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ส่วนโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกัน โรคระบาดของสัตว์เลี้ยง มีความพึงพอใจต่ำสุดนั้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับ โรคระบาดของสัตว์เลี้ยงไม่ค่อยพบในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้คือ โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหสัชนันท์ และโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหสัชนันท์ ทำให้ประชาชนชาวตำบลโนนน้ำเกลี้ยงได้มีโอกาสรู้จักกับผู้บริหาร สมาชิกสภาตำบลและพนักงานส่วนตำบลอื่น และได้มีโอกาสแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ประกอบทั้งการเล่นกีฬาทำให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ จึงได้รับความพึงพอใจสูงสุด ส่วนและโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปี ได้รับความพึงพอใจต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปีจะจัดในช่วงเช้าตรู่ ทำให้ประชาชนชาวตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ส่วนใหญ่จะมีอาชีพ

เกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่ค่อนข้างยากจน ต้องตื่นแต่เช้าเพื่อไปทำไร่ทำนา จึงทำให้ไม่มีเวลาร่วมจัดกิจกรรมวันแม่และวันพ่อแห่งชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ควรมีการส่งเสริมโครงการระบบประปาหมู่บ้าน เนื่องจากได้รับความพึงพอใจมากที่สุด เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานให้อยู่ในระดับดี และควรปรับปรุงโครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ เพราะได้รับความพึงพอใจต่ำสุด

2. ด้านการพัฒนาทางสังคม

ควรมีการส่งเสริมโครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ (ติดเชื้อ H.I.V) เนื่องจากได้รับความพึงพอใจมากที่สุด เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานให้อยู่ในระดับดี และควรปรับปรุงโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดของสัตว์เลี้ยง เพราะได้รับความพึงพอใจต่ำสุด

3. ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม

ควรมีการส่งเสริมโครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหพันธ์ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานให้อยู่ในระดับดี และควรปรับปรุงโครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติของทุกปี เพราะได้รับความพึงพอใจต่ำสุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเกิดความสมบูรณ์ ควรครอบคลุมทุกประเด็น ควรทำการวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้คือ

1. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ก. หนังสือทั่วไป

จิตตินันท์ เคชะคุปต์. "เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ". ใน**เอกสารการสอนชุดวิชา 71111**

จิตวิทยาการบริการ ศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2539.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. นนทบุรี : อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์, 2545.

ธงชัย สันติวงษ์. **องค์การและการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. **ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บพิการพิมพ์, 2534.

นิยดา ชุมหวงศ์ และนินนาท โอฬารวรวิติ. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

เน่งน้อย พงษ์สามารถ. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2519.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2535.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม,
2535.

ประพันธ์ สุริหาร. **หลักและระบบบริหารการศึกษา**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

ภิญโญ สาร. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์. **คู่มือพนักงานส่วนตำบล แหล่งตัวบทกฎหมาย**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
สุตรไพศาล, 2547.

สนทยา พลศรี. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2545.

สภาวิจัยแห่งชาติ. **การพัฒนาทางวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2544.

สัณญา สัณญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.

อุทัย ธรรมเตโช. **หลักบริหารการศึกษาระดับปรับปรุงเนื้อหาครบตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.

ข. บทความในวารสาร

บุญเรียง ขจรศิลป์. “การสร้างแบบวัดเจตคติ”. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.** ปีที่ 10 ฉบับที่ 5 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2538) : 137.

ศรียุทธ พานิชพันธ์. “งานสวัสดิการครอบครัวและเด็ก”. **สังคมสงเคราะห์ศาสตร์.** ฉบับที่ 8 (มกราคม – ธันวาคม 2538) : 37.

ค. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

เกรียงศักดิ์ ตัณตะนะชัย. “ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2542.

ขจรศักดิ์ ราสิมานนท์. “ความพึงพอใจการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภารกิจ บริการสาธารณะที่ได้รับการถ่ายโอนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

คุณาวุฒิ ไชยคำภา. “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

จักรกฤษณ์ สุวรรณโท. “ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2538.

ณกาส สุรธรรมจรรยา. “ความพึงพอใจในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2538.

- ถาวร พรหมมีชัย. “ปัญหาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ทวีพงษ์ หินคำ. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัดเชียงใหม่”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2541.
- ธีรยุทธ สุภิชะ. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ประหยัด บัวงาม. “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- พิน คงพล. “ความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัด 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2529.
- พระมหาจันทิม มะเตือ, “ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอคีอวัง จังหวัดยโสธร”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- วัลภา ซายหาด. “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ ด้านรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- สงัด มีกิตติ. “การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย”. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2525.
- สุทธินันท์ บุญมี. “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอุเทน จังหวัดนครพนม”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- สุเชษฐ์ ทรัพย์สินเสริม. “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

สุเทพ เจริญแสง. “ความพึงพอใจของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการให้บริการสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.

เสาวณี รัตนานิกม. “ความพร้อมในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2547.

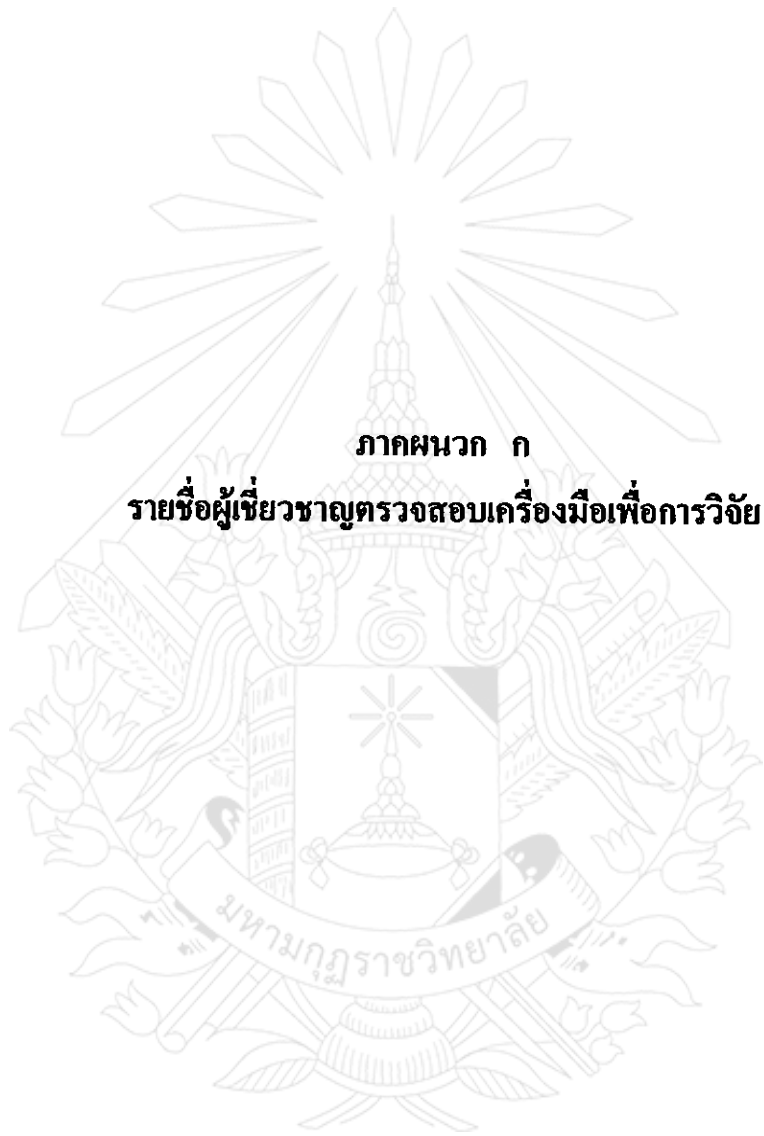
อภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลสกถนนคร”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รศ.ดร.สุทัศน์ ตันสุวรรณ

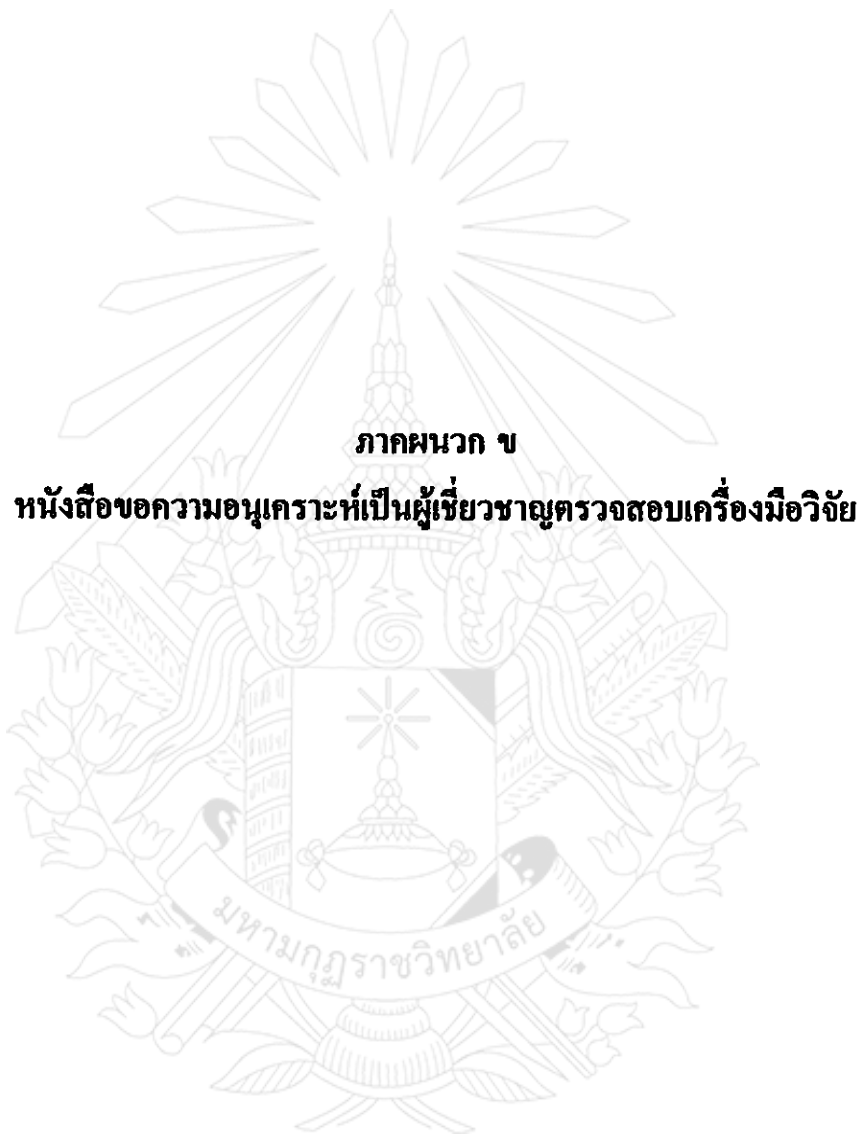
- วุฒิ   วิทยาศาสตร์บัณฑิต วท.บ. (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
                  นิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
                  Ph.D. (Development Education)
                  Central Luzon State University Philippines
- ตำแหน่ง   รองศาสตราจารย์ระดับ 9
                  มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

นายภูมิต ศรีบรรณิษฐ์

- วุฒิ   การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
- ตำแหน่ง   นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับ 6
                  องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์
                  จังหวัดกาฬสินธุ์

นายอารีย์ กุดแกลง

- วุฒิ   การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
- ตำแหน่ง   อาจารย์พิเศษ
                  วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
                  มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 6015/ว 621

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

27 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. สุทัศน์ ดันสุวรรณ

ด้วย นายพิเชษฐ์ จันทสา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ที่ ศษ 6015/ว ๕๔1

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายภูษิต ศรีบรรดิษ

ด้วย นายพิเชษฐ์ จันทสา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัย-
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจ
ของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหาร
ส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ที่ ศธ 6015/ว ๕๔๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

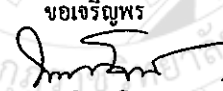
เจริญพร อาจารย์อารี กุดแดง

ด้วย นายพิเชษฐ์ จันทสา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีการปกครอง มหาวิทยาลัย-
 มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษาภาคเหนือ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจ
 ของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลโนนน้ำแก้ง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
 ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

 (พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
 ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล
: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ ตำบล โนนน้ำเกลือ
อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ ตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อประกอบการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัย หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เพื่อให้การศึกษานี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบข้อมูลตามความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด โดยการตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้ ไม่มีผลเสียหายต่อท่านแต่อย่างใด หากแต่เพื่อนำผลการศึกษาไปเสนอแนวทางปรับปรุง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลือ ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริงและเป็นประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ)

(นายพิเชษฐ์ จันทสา)

นิสิตหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน (ข้อมูลส่วนนี้จะแยกเก็บไว้เป็นความลับ)

---

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) 20-30 ปี

( ) 31-40 ปี

( ) 41-51 ปี

( ) 51-60 ปี

( ) มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

( ) อนุปริญญา / ปวส.

( ) ปริญญาตรี/ปริญญาโท

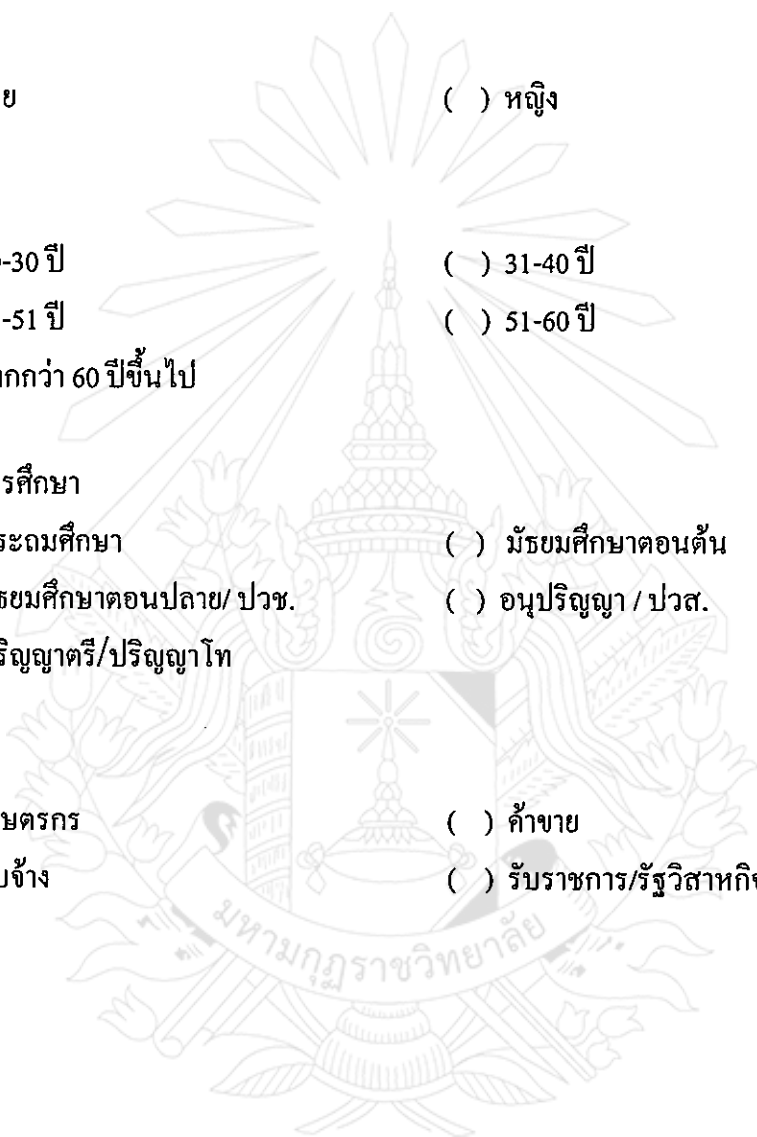
4. อาชีพ

( ) เกษตรกร

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง

( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล
โนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง : ขอให้ท่านประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ในด้านต่าง ๆ ว่ามีความพึงพอใจในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ข้อที่	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนน้ำเกลี้ยง	ระดับความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ความพึงพอใจด้านพัฒนาทางเศรษฐกิจ						
1	โครงการอุดหนุนกลุ่มอาชีพ ตำบล โนนน้ำเกลี้ยง					
2	โครงการจัดหาปัจจัยการผลิต					
3	โครงการจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ					
4	โครงการปลูกยางพาราเพื่อการศึกษา โรงเรียนชุมชน น้ำเกลี้ยงกล่อม					
5	โครงการสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้า หมู่ 5					
6	โครงการสนับสนุนส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตำบล					
7	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ					
8	โครงการอบรมปฎิชีวิภาพ					
9	โครงการสนับสนุนพันธ์ปลาปล่อยในแหล่งน้ำ					
10	โครงการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน					
2. ความพึงพอใจด้านการพัฒนาทางสังคม						
11	โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ					
12	โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์และติดเชื้อ H.I.V.					
13	โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนน้ำเกลี้ยง					
14	โครงการสนับสนุนอาหารเสริมนม และอาหารกลางวัน โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกล่อมและ โรงเรียน โนนป่าจั่ว					

ข้อที่	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	โครงการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนชุมชนน้ำเกลี้ยงกลุ่ม					
16	โครงการอุดหนุนกลุ่มสตรีตำบล โนนน้ำเกลี้ยง					
17	โครงการอุดหนุนประสานงานองค์กรชุมชน					
18	โครงการอุดหนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบล					
19	โครงการอุดหนุนมวลชนสัมพันธ์					
20	โครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกัน โรคระบาดสัตว์					
3. ความพึงพอใจด้านทางวัฒนธรรม						
21	โครงการแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติดตำบล โนนน้ำเกลี้ยง					
22	โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหพันธ์					
23	โครงการสนับสนุนการจัดงานวันเด็ก					
24	โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทง					
25	โครงการจัดงานประเพณีวันสงกรานต์					
26	โครงการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ - วันครอบครัว					
27	โครงการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา					
28	โครงการจัดงานประเพณีไหว้ศาลคอนปู่ตา บ้านห้วยเสือเต้น หมู่ 2					
29	โครงการจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา - วันออกพรรษา					
30	โครงการจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ (12 สิงหาคม) และวันพ่อแห่งชาติ (5 ธันวาคม) ของทุกปี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกี๋ยม

3.1 ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านการพัฒนาทางสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรม

.....

.....

.....

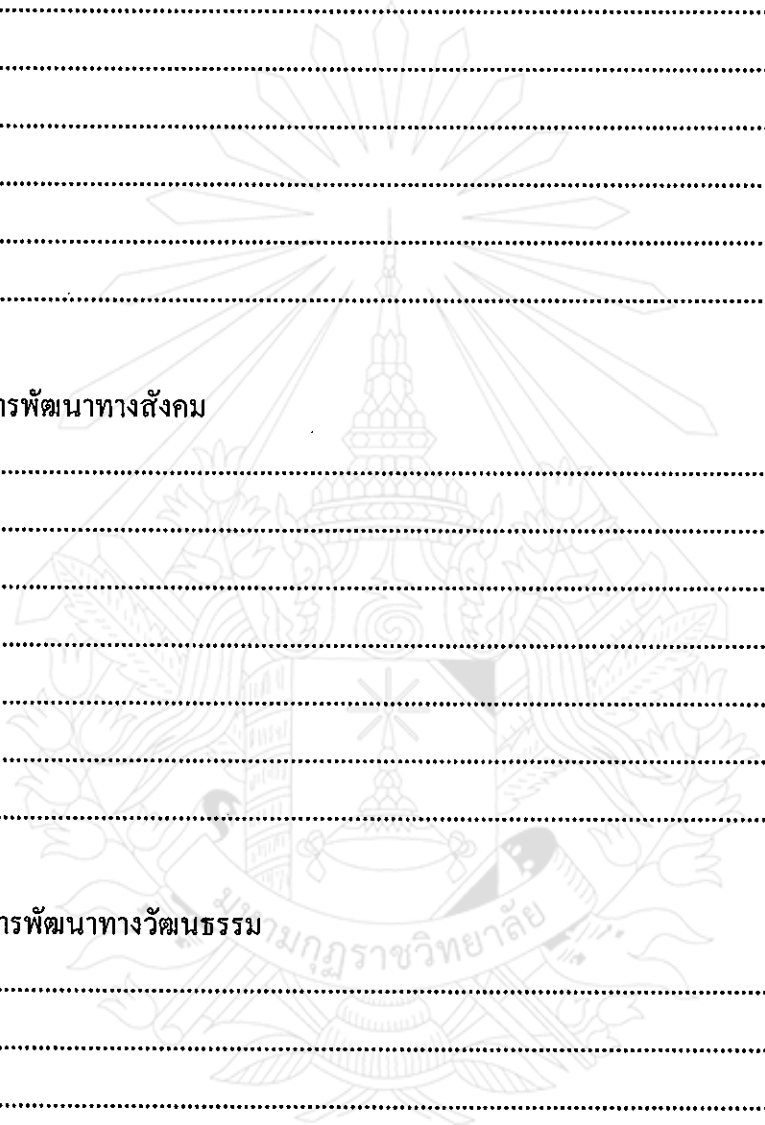
.....

.....

.....

.....

.....

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ค่าความเชื่อมั่น (α)
ด้านพัฒนาทางเศรษฐกิจ		
ข้อ 1	0.501	
ข้อ 2	0.637	
ข้อ 3	0.643	
ข้อ 4	0.589	
ข้อ 5	0.582	
ข้อ 6	0.413	
ข้อ 7	0.579	
ข้อ 8	0.608	
ข้อ 9	0.375	
ข้อ 10	0.463	
รวม	0.539	0.95
ด้านพัฒนาทางสังคม		
ข้อ 11	0.530	
ข้อ 12	0.461	
ข้อ 13	0.449	
ข้อ 14	0.580	
ข้อ 15	0.482	
ข้อ 16	0.444	
ข้อ 17	0.362	
ข้อ 18	0.488	
ข้อ 19	0.435	
ข้อ 20	0.419	
รวม	.464	0.95

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ค่าความเชื่อมั่น (α)
ด้านพัฒนาทางวัฒนธรรม		
ข้อ 21	0.419	
ข้อ 22	0.372	
ข้อ 23	0.358	
ข้อ 24	0.375	
ข้อ 25	0.429	
ข้อ 26	0.436	
ข้อ 27	0.442	
ข้อ 28	0.458	
ข้อ 29	0.541	
ข้อ 30	0.449	
รวม	0.427	0.954

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายพิเชษฐ จันทสา
วันเดือนปีเกิด	10 ตุลาคม 2510
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 159 หมู่ 1 ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
การศึกษา	<p>พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์</p> <p>พ.ศ. 2535 นิติศาสตร์บัณฑิต (น.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง</p>
หน้าที่การงาน	<p>พ.ศ. 2545 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับ 6 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์</p>
สถานที่ทำงาน	<p>พ.ศ. 2543 - องค์การบริหารส่วนตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง ปัจจุบัน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์</p>